H. K. Kristensen-prisen 1992

I 1987 indstiftede Historisk Samfund H.K. Kristensen-prisen i taknemmelighed over historikeren H.K.Kristensens betydningsfulde udforskning af Ribe amts historie.

Blandt Historisk Samfunds medlemmer er der sikkert mange, der husker med hvilken ildhu og styrke, han indviede sine tilhørere i et historisk emne enten det var i en kirke,ved en gravhøj eller ved en af vore herregårde. Fra et af hans utallige foredrag, husker jeg en udtalelse, som jeg i dag gerne vil knytte til uddelingen af H.K.Kristensen-prisen:

»Det er et fattigt land,der ikke har råd til at bevare sine mindesmærker«. H.K.Kristensens udtalelser var ikke et udfald mod Staten eller andre offentlige myndigheder,men en opfor-

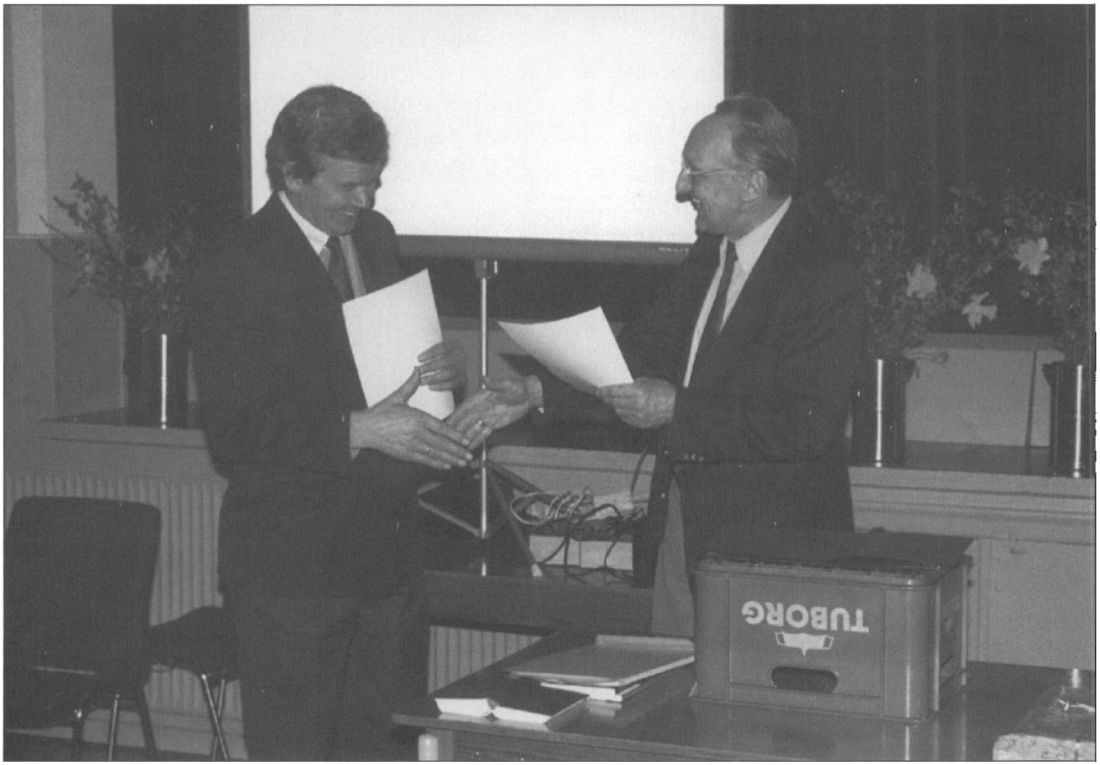

dring til os alle om at værne om vore kulturskatte. I aften er vi samlet om uddelingen af H.K.Kristensen-prisen 1992.

Prisen uddeles i år til en person - ganske vist fjerntboende fra amtet - men en person som har gjort en helt enestående bevaringsindsats for en kulturhistorisk værdifuld bygning i Ribe amt.

Prisen overrækkes i år til tømrermester Helge Kragelund, Hadsten

I amtets sydøstligste del ligger Sønderskov Hovedgård,hvis nuværende hovedbygning er opført i 1620 af Thomas Juul og amtets eneste bevarede renæssance herregård. Skiftende ejere og manglende pietetsfølelse gjorde,at hovedbygningen forfaldt i en så alvorlig grad,at Staten måtte gribe ind og overtage bygningen i henhold til bygningsfredningsloven.

Tømrermester Helge Kragelund har en svaghed for og kærlighed til gamle huse, hvilket har gjort ham kendt landet over,da han overtog det stærkt forfaldne hus Dröses hus i Tønder og tilbageførte det på en så fremragende vis, at han for sin indsats modtog den fornemme pris »*Europa-Nostra*«.

Helge Kragelund overtog Sønderskov- den totalt forfaldne bygning- og har nu genne de sidste år med varsomhed,stor bygningshistorisk indsigt og pietetsfølelse for husets historie genskabt Sønderskov som fugl Fønix. Snart er restaureringsarbejdet tilendebragt,og Sønderskov vil fremtræde som en af amtets smukkeste historiske perler.

Denne indsats, i såvel Tønder som her på Sønderskov, har vakt national og international respekt og beundring .

Vi i Historisk Samfund har fulgt dette arbejde,og vore medlemmer har ved selvsyn under vort efterårsmøde sidste år fået en indsigt i dette krævende arbejde. Ved denne lejlighed vil vi også gerne udtrykke vor glæde over din beslutning med at gøre Sønderskov tilgængelig for offentligheden ved at stille lokalerne til rådighed for en historisk institution »*Egnsmuseet på Sønderskov*«. Det er mig en stor glæde,at jeg på Historisk Samfund vegne har den ære at overække dig H.K.Kristensen-prisen 1992.

Et udvalg af historisk litteratur om Ribe amt

»Fra Ribe Amt« bringer hvert år en liste over bøger og tidsskriftartikler vedrørende Ribe amts historie. Oversigten er udarbejdet i samarbejde med Centralbiblioteket i Esbjerg og Vejen Bibliotek. Redaktionen vil være taknemmelig for oplysninger, der kan bidrage til at gøre listen så fuldstændig som mulig. Til orientering skal anføres, at når der i litteraturlisten henvises til: 1/ Egnsbogen 1991, så er det Grindsted-Billund egnen, der tænkes på 2/ Lokalårbogen 1991, så er det Bramming kommune, der dækkes.

Historieformidling
Tidsskrifter

Egnsbogen 1991, Grindsted/Billund (med årets begivenheder) 64 s., ill.

Fra Ribe Amt XXV-2, 1991 (red. af H. J. Larsen, A. Frandsen og J. Kusk, udg. af Hist. Samf. for Ribe Amt) 140 s., ill.

Lokalårbogen 1991 (med glimt fra året 1991, red. af F. Just, H. Benmouyal, K. Nielsen, K. Frøsig og T. Nielsen, udg af Lokalhistorisk Forening for Bramming kommune) 110 s., ill.

Mark og Montre 1991 (red. af W. Gelius, S. A. Knudsen og J. Selmer, udg. af Ribe Amts Museumsråd) 96 s., ill.

Sjæk'len 1990 (red. af M. Hahn-Pedersen, Årbog for Fiskeri- og Søfartsmuseet, Saltvandsakvariet i Esbjerg) 116 s., ill.

Ølgod Museum 1990 (med årets begivenheder, red. af S. Manøe, udg. af Ølgod Museum) 106 s., ill.

Årsskrift 1989-91. Historisk Arkiv for Brørup og Omegn (red. af L. Clausen) 65 s., ill.

Museer
Kryger, L.: Museumscenter Billund (Egnsbogen 1991, s. 16-20)

De lokalhistoriske arkiver
Beretninger fra amtets lokalhistoriske arkiver 1990 (Fra Ribe Amt 1991, s. 290-306)

Fra lokalarkivernes arbejdsmark i Ribe amt i 1990 (Fra Ribe Amt 1991, s. 286- 289)

Arkæologi
Feveile, C. og Jensen, S.: Metalstøberen i Vikingetidens Ribe (Mark og Montre 1991, s. 65-70)

Grønvik, O.: Den nyfunne runesteine fra Malt i Jylland - en religionshistorisk viktig innskrift fra o. 900 (Det Norske Vitenskaps Akademis årbok, 1990, s. 187-207)

Hansen, H. J.: Dankirke: Jernalderboplads og rigdomscenter, oversigt over udgravningerne 1965-70. (Kuml 1988/89 s. 201-247)

Jensen, S.: Ribe og Rom (Skalk, 1991, 5, s. 7-11)

Jensen, S.: Ribes vikinger (Ribe 1992) 72 s., ill.

Jørgensen, E.: Højgård, Avnevig og Måde: Tre syd- og sønderjyske grave fra tiden omkring Kristi fødsel (Kuml 1988/89, s. 119-142)

Knudsen, S. A.: Runestenen fra Malt sogn nu på museum (Mark og Montre 1991, s. 3-23)

Kruuse, A.: Red - hvad reddes kan - et skattefund fra 1600-tallet (Mark og Montre 1991, s. 84-87)

Nielsen, C. J.: Om Starup-stenen, Ribe-kraniestykket og dannelsen af den korte runerække (Danske Studier, bd. 85, 1990 s. 145-150)

Ribe Excavations 1970-76, vol. 2 (Esbjerg 1984)

Ribe Excavations 1970-76, vol. 3 (Esbjerg 1991) 147 s.

Ribe Excavations 1970-76, vol. 4 (Esbjerg 1990) 189 s.

Ribe Excavations 1970-76, vol. 4, tables (Esbjerg 1990) 29 tavler

Risbøl, O.: Et særpræget fund på Hyllerslev station (Mark og Montre 1991, s. 71-73)

Siemen, P.: Middelalder i Tjæreborg og Allerup (Mark og Montre 1991, s. 74-83)

Siemen, P.: Oldtiden i Hjerting området (Bygd, 1991, nr. 4, s. 6-17)

Siemen, P.: To gravhøje fra Sydvestjylland (Mark og Montre 1991, s. 88-95)

Vang Petersen, P.: Bjørnejagt (Skalk, 1991, 5, s. 3-6)

Vognsen, L.: En vandreblok på museum (Mark og Montre 1991, s. 24-26)

Naturforhold
Gram-Jensen, I.: Stormfloder (Kbhv. 1991) 124 s., ill.

Besættelsestiden
Manøe, S.: Med livet som indsats - en episode fra 9. april 1940 (Ølgod Museum 1990, s. 58-69)

Mathiasen, E. og Ipsen, L.: Flygtningelejren ved Fitting (Fra Ribe Amt 1991, s. 227-237)

Landbrug og fiskeri

Landbrug

Bruhn, V.: Esbjerg og Omegns Landboforening. 100 års jubilæum 1891-1991 (Esbjerg 1991) 56 s., ill.

Ipsen, S.: Endrupholms brand (Lokalårbogen 1991, s. 81-83)

Juhl, M.: Relationer mellem Plougstrup og Gørding (Lokalårbogen 1991, s. 106- 110)

Nøhr, I.: Nørbølling bønder i forrige århundrede (Historisk arkiv for Brørup og omegn 1989-91, s. 37-58)

Sørensen, F.: Udviklingen - såvidt jeg husker (Fra Ribe Amt 1991, s. 216-226)

Thorning, H.: Pelsdyravl fra 1944-91 (Egnsbogen 1991, s. 12-15)

Fiskeri

Nielsen, J. K.: Småfiskeri i gamle dage (Egnsbogen 1991, s. 49-52)

Nielsen, K. og B.: Der risler en kilde, der rinder en å (Egnsbogen 1991, s. 26-31)

Wohlfart, E.: Fiskeri i Skast Herred i 1600-årene (Sjæk'len 1990, s. 45-58)

Industri og håndværk

Friisberg, C.: Smedene i Varde 1890-1990. 100-års jubilæumsskrift (Varde 1990) 85 s., ill.

Guldberg, M.: "Hvide kul" i Danmark (Mark og Montre 1991, s. 34-40)

Madsen, E.: Kathrinebjerg Teglværk (Egnsbogen 1991, s. 21-25)

Olsen, J. N.: Midtjysk kleinsmedie (Egnsbogen 1991, s. 42-43)

Aaboe Pedersen, J.: Esbjerg Kemi A/S 1963-1988 (Esbjerg 1987) 6 s., ill.

Handel, service, off. institutioner

Bak, O.: Th. Jensens Planteskole (Lokalårbogen 1991, s. 53-56)

Holsted kommune. Historisk billedbog 5, Service og transport (Holsted 1991, 64 s., ill.)

Rønn, E. M.: Åndssvageanstalten i Ribe i 1930'erne (Mark og Montre 1991, s. 41-47).

Sønderho Brugsforening 100 år; 1891 - 1. marts - 1991 (Sønderho 1991) 20 s., ill.

Vad, F. K.: Amtsrådet - 150 år og under heftig diskussion (Fra Ribe Amt 1991, s. 238-241)

Trafik og kommunikation

Frederiksen, N.: Omkring et hus i Sønderho (Sjæk'len 1990, s. 9-18)

Hahn-Pedersen, M.: Fyrskibe ved Danmarks port mod vest (Esbjerg 1991) 64 s., ill.

Hahn-Pedersen, M.: Motorfyrskib nr. 1 (Sjæk'len 1990, s. 27-44).

Hahn-Pedersen, M.: Et skibsportræt - og historien om en storsejlers endeligt (Mark og Montre 1991, s. 48-51)

Jacobsen, N. H.: Dampskibsfart på England (Bygd, 1991, 4, s. 20-25)

J. G.: Løst og fast om Kolding-Egtved banen (Signalposten 1991, s. 43-49)

Lauridsen, J. G.: Den folkevalgte stationsforstander (Lokalårbogen 1991, s. 84-87)

Rets- og toldvæsen

Jessen, H.: Et æresskud og dets følger (Egnsbogen 1991, s.35-37)

Møller, A. M.: Hjerting Toldsted (Bygd 1991, 4, s. 20-25)

Socialhistorie

Kom lad os danse: 10 år med Esbjerg Krise- og aktivitetscenter (Esbjerg 1991) 102 s., ill.

Mulvad, S.: Natmandens endeligt (Fra Ribe Amt 1991, s. 185-189)

Sundhedsvæsen

Madsen, P. K.: Blodspor (Skalk 1991, 1, s. 12-15)

Nyland, N.: Epidemisygehuset på Bavnehøj - Esbjergs første sygehus (Fra Ribe Amt 1991, s. 162-169)

10 år i bakspejlet: Brørup-Vejen-Holsted Distriktspsykiatriske Team, Brørup (Ribe 1991) 51 s., ill.

Kulturelle forhold

Kunst

Gelius, W.: Sigurd Swane i Ribe (Mark og Montre 1991, s. 61-64)

Larsen, S. H.: Billedhuggeren Niels Hansen Jakobsen (1861-1941) (Mark og Montre 1991, s. 58-60)

Jørgensen, I. M.: "Den lille maler", Jørgen Hansen, Esbjerg (Fra Ribe Amt 1991, s. 242-249)

Madsen, P. K.: Theophilius Hansens tegning fra 1836 af Nørreport i Ribe (Mark og Montre 1991, s. 52-57)

Ribe Kunstmuseum 100 år (Ribe 1991) 72 s., ill.

Vad, F. K.: Ribe Amts våben (Fra Ribe Amt 1991, s. 250-252)

Arkitektur

Dragsbo, P.: Fanø og bygningskulturen langs Vesterhavet - nogle synsvinkler (Bygd 1991, s. 18-23)

Dragsbo, P.: Op og ned ad villavejen - om undersøgelser i Esbjergs forstadsmiljøer (Arv og Eje 1989, s. 179-192)

Dragsbo, P. og Frederiksen, K.: C. H. Clausen 1866-1941, en Esbjergarkitekt fra historicismens tid (Esbjerg 1991)

Dragsbo, P. og Frederiksen, K.: Harald Peters 1891-1851, Bedre byggeskik og bungalow'er (Esbjerg 1991)

Kirkehistorie

Kirkebygningen

Mulvad, S.: Ribe domkirke - skoleudgave (Ribe 1991) 32 s., ill.

Nyborg, E.: Lektorieprædikestolen og katekismustavler (Tro og Bilde i Norden i reformasjonens århundrede, red. af M. Blinheim, E. Hohler og L. Lillie; udg. af Universitetets Oldsakssamling, Oslo 1991, s. 223-320)

Nyborg, E., Poulsen, N. J. og Kjær, U.: Kirkerne i Guldager, Nordby og Sønderho (Danmarks kirker bind 3, hæfte 22, 1991) 170 s., ill.

Nørlund, S.: Fra spir til tårn. Grene kirke 100 år (Billund 1991) 111 s., ill.

Poulsen, N. J.: Hvælvbyggeri og hvælvdekorationer. Om den såkaldte "Liljemester" (Ribe Stiftsbog 1991, s. 58-66)

Kirkelige bevægelser

Jensen, M.: Missionshuse i Grindsted sogn i 100 år (Egnsbogen 1991, s. 3-7)

Andet

Christensen, E.: Aal-degnen for provsteretten (Fra Ribe Amt 1991, s. 265-270)

Uddannelse og skole

Bruhn, V.: Flere end Askov, højskoler i Ribe amt (Skole, dannelse, samfund. Festskrift til Vagn Skovgaard-Petersen s. 17-29)

Gjesing skole 1964-1991 (Esbjerg 1991) 28 s., ill.

Grådybskolen 1954-1990 (Esbjerg 1990) 19 s., ill.

Højhus, I.: Esbjerg Daghøjskole - en evaluering af daghøjskolens virke gennem de første 5 år (Esbjerg 1991) 110 bl.

Iversen, P. K.: Skoleindberetninger fra Hviding herreds provsti i 1789 (Sønderjysk Månedsskrift 1991, 4, s. 120-123 og 5, s. 144-148)

Lindknud skole 1741-1991 (Lindknud 1991),19 s., ill.

Refsing, V.: Ungdomsskolen (Lokalårbogen 1991, s. 43-52)

Ripenser-bladet 1991.

Schmidt, I. og K.: Sognets stolthed. Skole i Billund i 100 år (Billund 1990) 137 s., ill.

Et tilbageblik... i anledning af Aastrups skoles 25 års jubilæumsfest d. 2. sept. 1989 (Aastrup 1989) 14 s., ill.

Vilslev og Hjortlund skoler gennem 250 år (1989) 124 s.

VUC-Vejen 1970-1990 (Vejen 1991) 32 s., ill.

Folkekultur

Foreningsliv

Dansk Røde Kors i Esbjerg. Jubilæumshæfte (Esbjerg 1988) 19 s., ill.

Eiby, H.: Endrup; historien om en by og dens sportsforening (Endrup 1991) 48 s. ill.

Forsamlingshuse i Ribe amt (Ribe 1991) 40 s., ill.

Grindsted Firma Idræt 1965-1990 (Grindsted 1990) 62 s., ill.

Jensen, C.: Nollund Idrætsforening (Egnsbogen 1991, s. 8-11)

Jubilæumsskrift for Billum Forsamlingshus 1891-1991 (Billum 1991) 27 s., ill.

Kjersgård, F.: Bramming Sportsdanserforening (Lokalårbogen 1991, s. 40-42)

Mølholm, A.: Gyttegård Golf Klub (Egnsbogen 1991, s. 45-48)

Sardinen er en dum fisk. Ribe Amts Gymnastik- og Ungdomsforeninger 1966-1991 (Agerbæk 1991) 78 s., ill.

Andet

Blichfeld, E.: Sommer i Hjerting (Bygd 1991, 4, s. 26-33)

Guldberg, M.: Syposer og underkjoler - lidt om håndarbejdsundervisning, især i Strellev (Ølgod Museum 1990, s. 63-67)

Pedersen, O.: Hip hurra, det er min fødselsdag (Fra Ribe Amt 1991, s. 190-199)

Selmer, J.: Dahlgårds Tivoli (Mark og Montre 1991, s. 27-33)

Selmer, J.: Et skovarbejderhjem i Vorbasse (Arv og Eje 1989, s. 139-146)

Wold, S.: Fanødragtens fødsel - myter og virkelighed (Bygd 1991, 2, s. 13-17)

Sagn og overtro

Jensen, N.: Et sagn fra Vilslev-Hunderup (Lokalårbogen 1991, s. 77-80)

Politisk historie

Strøm, H.: Kommunalreformen i Ribe amt 1970 (Fra Ribe Amt 1991, s. 253-264)

Personalhistorie

Bojsen, Emil Moe, Esbjerg. Bojsen, E. M.: En verden, der forsvandt - set fra et hjørne i Esbjerg 1891-1988 (Esbjerg 1991) 284 s., ill.

Bruun-slægten, Orten. Bruun slægten fra Orten; om Ingeborg Margrethe Bruun og Søren Carstensen Brink (Kolding 1982) 142 bl., 11 tavl.

Christensen familien, Hornelund. Slægten fra Hornelund i Horne sogn, om Jens Christensen og Barbara Pallesdatter (Kolding 1987) 116 bl., 8 tavl.

Clausen, C. H., Esbjerg. Dragsbo, P. og Frederiksen, K.: C. H. Clausen 1866- 1941, en Esbjerg arkitekt fra historicismens tid (Esbjerg 1991)

Hansen-slægten, Rotviggård. Slægten fra "Rotviggård" i Skovlund, Ansager sogn (Kolding 1982) 152 bl., 9 tavl.

Jensen-slægten, Vrenderup. Morten Jensen slægten fra Vrenderup-Fåborg sogn (Kolding 1980) 160 bl., 6 tavl.

Lauesen, L. J. Brørup. Lauesen, L.J.: Mit livs erindringer (Historisk arkiv for Brørup og Omegn 1989-91, s. 22-25)

Lauritsen, V. S., Roskilde. Lauritsen, V. S.: Erindringsbilleder 2 (Fra Ribe Amt 1991, s. 170-184)

Leth-slægten, Lindberg. Leth slægten fra Lindberg i Ølgod sogn (Kolding 1986) 106 bl., 13 tavl.

Momsen, K., Folding. Momsen, K.: En lille del af min livshistorie (Historisk arkiv for Brørup og Omegn 1989-91, s. 26-29)

Nielsen, N. V., Holsted. Nielsen, N. V.: Mit livs historie (Holsted 1991) 32 s., ill.

Pedersen slægten, Grindsted. Søren Pedersen slægten fra Grindsted sogn (Kolding 1983) 170 bl., 13 tavl.

Peters, Harald, Esbjerg. Dragsbo, P. og Frederiksen, K.: Harald Peters 1891- 1951. Bedre byggeskik og bungalow'er (Esbjerg 1991)

Utoft-slægten, Sdr. Omme. Utoft-slægten fra Sdr. Omme sogn (Kolding 1987) 66 bl., 3 tavl.

Ribe amt eller dele deraf

Beretninger fra amtets lokalhistoriske arkiver 1990 (Fra Ribe Amt 1991, s. 290-306)

Bruhn, V.: Flere end Askov, højskoler i Ribe amt (Skole, dannelse og samfund, Festskrift til Vagn Skovgaard-Petersen 1991, s. 17-29)

Egnsbogen Grindsted/Billund 1991 (med årets begivenheder) 64 s., ill.

Forsamlingshuse i Ribe amt (Ribe 1991) 40 s., ill.

Fra lokalarkivernes arbejdsmark i Ribe amt i 1990 (Fra Ribe Amt 1991, s. 286- 289)

Fra Ribe Amt XXXV-2, 1991 (Red. af H. J. Larsen, A. Frandsen og J. Kusk, udg. af Hist. Samf. for Ribe Amt) 140 s., ill.

Gram-Jensen, I.: Stormfloder (Kbhv. 1991) 124 s., ill.

Hahn-Pedersen, M.: Fyrskibe ved Danmarks port mod vest (Esbjerg 1991) 64 s., ill.

Hahn-Pedersen, M.: Motorfyrskib nr. 1 (Sjæk'len 1990, s. 27-44)

J.G.: Løst og fast om Kolding-Egtved banen (Signalposten 1991, 2, s. 43-49)

Lampe, J. K.: 32 år i fjendevold (Egnsbogen 1991, s. 32-34)

Mark og Montre 1991 (Red. af W. Gelius, S. A. Knudsen og J. Selmer, udg. af Ribe Amts Museumsråd) 96 s., ill.

Nielsen, C. J.: Om Starup-stenen, Ribe-kraniestykket og dannelsen af den korte runerække (Danske Studier, bd. 85, 1990, s. 145-150)

Nyborg, E.: Lektorieprædikestole og katekismustavler (Tro og Bilde i Norden i reformasjonens århundrede, red. af M. Blindheim, E. Hoher, L. Lillie; udg. af Universitetets Oldsakssamling, Oslo 1991, s. 223-320)

Nyborg, E., Poulsen, N. J., og Kjær, U.: Kirkerne i Guldager, Nordby og Sønderho (Danmarks kirker, bind 3, hæfte 22, 1991) 170 s., ill.

Pedersen, O.: Hip hurra, det er min fødselsdag (Fra Ribe Amt 1991, s. 190-199)

Poulsen, N. J.: Hvælvbyggeri og hvælvdekorationer. Om den såkaldte "Liljemester" (Ribe Stiftsbog 1991, s. 58-66)

Sardinen er en dum fisk. Ribe Amts Gymnastik- og Ungdomsforeninger 1966-1991 (Agerbæk 1991) 78 s., ill.

Siemen, P.: Middelalder i Tjæreborg og Allerup (Mark og Montre 1991, s. 74-83)

Siemen, P.: To gravhøje fra Sydvestjylland (Mark og Montre 1991, s. 88-95)

Sjæk'len 1990 (red. af M. Hahn-Pedersen, Årbog for Fiskeri- og Søfartsmuseet, Saltvandakvariet i Esbjerg) 116 s., ill.

Strøm, H.: Kommunalreformen i Ribe amt 1970 (Fra Ribe Amt 1991, s. 253-264)

10 år i bakspejlet: Brørup-Vejen-Holsted Distriktspsykiatriske Team, Brørup (Ribe 1991) 51 s., ill.

Vad, F. K.: Amtsrådet - 150 år og under heftig diskussion (Fra Ribe Amt 1991, s. 238-241)

Vad, F. K.: Ribe Amts våben (Fra Ribe Amt 1991, s. 250-252)

Wohlfart, E.: Fiskeri i Skast Herred i 1600-årene (Sjæk'len 1990, s. 45-58)

Billund kommune

Grene sogn

Jessen, H.: Et æresskud og dets følger (Egnsbogen 1991, s. 35-37)

Kryger, L.: Museumscenter Billund (Egnsbogen 1991, s. 16-20)

Nørlund, S.: Fra spir til tårn. Grene kirke 100 år (Billund 1991) 111 s., ill.

Schmidt, I. og K.: Sognets stolthed. Skole i Billund i 100 år (Billund 1990) 137 s., ill.

Vorbasse sogn

Mathiasen, E. og Ipsen, L.: Flygtningelejren ved Fitting (Fra Ribe Amt 1991, s. 227-237)

Selmer, J.: Et skovarbejderhjem i Vorbasse (Arv og Eje 1989, s. 139-146)

Blåvandshuk kommune

Ål sogn

Christensen, E.: Aal-degnen for provsteretten (Fra Ribe Amt 1991, s. 265-270)

Sørensen, F.: Udviklingen - såvidt jeg husker (Fra Ribe Amt 1991, s. 216-226)

Bramming kommune

Jensen, N.: Et sagn fra Vilslev-Hunderup (Lokalårbogen 1991, s. 77-80)

Kjersgård, F.: Bramming Sportsdanserforening (Lokalårbogen 1991, s. 40-42)

Lokalårbogen 1991 (med glimt fra året 1991, red. af F. Just, H. Benmouyal, K. Nielsen, K. Frøsig og T. Nielsen, udg af Lokalhistorisk Forening for Bramming kommune) 110 s., ill.

Bramming sogn

Andersen, T. R.: Nørregade i 30'erne (1) (Lokalårbogen 1991, s. 97-102)

Bak, O.: En by vågner (Lokalårbogen 1991, s. 66-72)

Bak, O.: Th. Jensens Planteskole (Lokalårbogen 1991, s. 53-56)

Lauridsen, J. G.: Den folkevalgte stationsforstander (Lokalårbogen 1991, s. 84-87)

Paulsen, A. E.: Erindringer fra Skolegade (Lokalårbogen 1991, s. 94-96)

Refsing, V.: Ungdomsskolen (Lokalårbogen 1991, s. 43-52)

Darum sogn

Rasmussen, J. H.: Darum sogn i oldtiden (Lokalårbogen 1991, s. 73-76)

Gørding sogn

Juhl, M.: Relationer mellem Plougstrup og Gørding (Lokalårbogen 1991, s. 106- 110)

Melballe, A.: Nygadekvarteret (Lokalårbogen 1991 s. 88-91)

Vr. Nykirke sogn

Eiby, H.: Endrup, historien og en by og den sportsforening (Endrup 1991) 48 s., ill.

Ipsen, S.: Endrupholms Brand (Lokalårbogen 1991, s. 81-83).

Brørup kommune

Lauesen, L. J.: Mit livs erindringer (Historisk arkiv for Brørup og Omegn 1989-91, s. 22-25)

Årsskrift 1989-91. Historisk Arkiv for Brørup og Omegn (red. af L. Clausen) 65 s., ill.

Brørup sogn

Petersen, K.: Brørup fra 1900-1991 (Hist. arkiv for Brørup og omegn 1989-91, s. 12-16)

Petersen, K. F.: Eskelund fra 1790 til 1900 (Hist. arkiv for Brørup og omegn 1989-91, s. 8-11)

Folding sogn

Momsen, K.: En lille del af min livshistorie (Hist. arkiv for Brørup og Omegn 1989-91, s. 26-29)

Nøhr, I.: Nørbølling bønder i forrige århundrede (Historisk arkiv for Brørup og omegn 1989-91, s. 37-58)

Nøhr, I.: Det sydlige af Brørup sogn (Hist. arkiv for Brørup og omegn 1989-91, s. 3-7)

Lindknud sogn og kirkedistrikt

Lindknud skole 1741-1991 (Lindknud 1991), 19 s., ill.

Nielsen, N. S.: Det nordlige af Brørup sogn (Hist. arkiv for Brørup og Omegn 1989-91, s. 17-21)

Esbjerg kommune

Bruhn, V.: Esbjerg og Omegns Landboforening. 100 års jubilæum 1891-1991 (Esbjerg 1991) 56 s., ill.

Dansk Røde Kors i Esbjerg. Jubilæumshæfte (Esbjerg 1988) 19 s., ill.

Dragsbo, P.: Op og ned ad villavejen - om undersøgelser i Esbjergs forstads- miljøer (Arv og Eje 1989, s. 179-192)

Kom lad os danse: 10 år med Esbjerg Krise- og Aktivitetscenter (Esbjerg 1991) 102 s., ill.

Selmer, J.: Dahlgårds Tivoli (Mark og Montre 1991, s. 27-33)

Thygesen, E.: Småtræk fra Hedegård (Esbjerg 1991) 57 s., ill.

Esbjerg købstad

Bojsen, E. M.: En verden, der forsvandt - set fra et hjørne i Esbjerg 1891-1988 (Esbjerg 1991) 284 s., ill.

Dragsbo, P.: Esbjerg 2 år gammel - et forsøg på en rekonstruktion (Fra Ribe Amt 1991, s. 200-215)

Dragsbo, P. og Frederiksen, K.: C. H. Clausen 1866- 1941, en Esbjerg arkitekt fra historicismens tid (Esbjerg 1991)

Dragsbo, P. og Frederiksen, K.: Harald Peters 1891- 1951. Bedre byggeskik og bungalow'er (Esbjerg 1991)

Gjesing skole 1964-1991 (Esbjerg 1991) 28 s., ill.

Grådybskolen 1954-1990 (Esbjerg 1990) 19 s., ill.

Højhus, I.: Esbjerg Daghøjskole - en evaluering af daghøjskolens virke gennem de første 5 år (Esbjerg 1991) 110 bl.

Jørgensen, I. M.: "Den lille maler", Jørgen Hansen, Esbjerg (Fra Ribe Amt 1991, s. 242-249)

Nyland, N.: Epidemisygehuset på Bavnehøj - Esbjergs første sygehus (Fra Ribe Amt 1991, s. 163-169)

Aaboe Pedersen, J.: Esbjerg Kemi A/S 1963-1988 (Esbjerg 1987) 6 s., ill.

Guldager sogn

Blicfeld, E.: Sommer i Hjerting (Bygd 1991, 4, s. 26-33)

Hjerting i 700 år (Bygd 1991, 4) 34 s., ill.

Jacobsen, N. H.: Dampskibsfart på England (Bygd 1991, 4, s. 20-25)

Monrad Møller, A.: Hjerting Toldsted (Bygd 1991, 4 s. 20-25).

Siemen, P.: Oldtiden i Hjerting området (Bygd 1991, 4, s. 6-17)

Jerne sogn
Jørgensen, E.: Højgård, Avnevig og Måde: Tre syd- og sønderjyske grave fra tiden omkring Kristi fødsel (Kuml 1988/89, s. 119-142)

Pedersen, G.: Det gamle Jerne (Esbjerg 1991) 86 s., ill.

Vr. Nebel sogn
Jørgensen, H.: Vester Nebel sogn 1664-1990 (Esbjerg 1991) 197 s., ill.

Fanø kommune
Dragsbo, P.: Fanø og bygningskulturen langs Vesterhavet - nogle synsvinkler (Bygd 1991, 2 s. 18-23)

Hahn-Pedersen, M.: Et skibsportræt - og historien om en storsejlers endeligt (Mark og Montre 1991, s. 48-51)

Hjemme på Fanø (Bygd 1991, 2).

Vang Petersen, P.: Bjørnejagt (Skalk, 1991, 5, s. 3-6)

Wold, S.: Fanødragtens fødsel - myter og virkelighed (Bygd 1991, 2, s. 13-17)

Sønderho sogn
Frederiksen, N.: Omkring et hus i Sønderho (Sjæk'len 1990, s. 9-18)

Kromann, N. S.: Fræ wo grandle: Mennesker fra min barndoms Sønderho (Esbjerg 1991) 79 s., ill.

Sønderho Brugsforening 100 år: 1891 - 1. marts - 1991 (Sønderho 1991) 20 s., ill.

Grindsted kommune
Grindsted Firma Idræt 1965-1990 (Grindsted 1990) 62 s., ill.

Nielsen, J. K.: Småfiskeriet i gamle dage (Egnsbogen 1991, s. 49-52)

Nielsen, K. og B.: Der risler en kilde, der rinder en å (Egnsbogen 1991, s. 26-31)

Filskov sogn
Thorning, H.: Pelsdyravl fra 1944-91 (Egnsbogen 1991, s. 12-15)

Grindsted sogn
Jensen, C.: Nollund Idrætsforening (Egnsbogen 1991, s. 8-11)

Jensen, M.: Missionshuse i Grindsted sogn i 100 år (Egnsbogen 1991, s. 3-7)

Kruuse, A.: Red - hvad reddes kan - et skattefund fra 1600-tallet (Mark og Montre 1991, s. 84-87)

Olsen, J. N.: Midtjysk kleinsmedie (Egnsbogen 1991, s. 42-43)

Søren Pedersen slægten fra Grindsted sogn (Kolding 1983) 170 bl., 13 tavl.

Hejnsvig sogn
Madsen, E.: Kathrinebjerg Teglværk (Egnsbogen 1991, s. 21-25)

Mølholm, A.: Gyttegård Golf Klub (Egnsbogen 1991, s. 45-48)

Sdr. Omme sogn
Utoft-slægten fra Sdr. Omme sogn (Kolding 1987) 66 bl., 3 tavl.

Helle kommune
Fåborg sogn
Lokalhistoriske billeder fra Agerbæk land og by ca. 1890-1935 (Agerbæk) 76 s., ill.

Morten Jensen slægten fra Vrenderup, Fåborg sogn (Kolding 1980) 160 bl., 6 tavl.

Årre sogn
Lauritsen, V. S.: Erindringsbilleder 2 (Fra Ribe Amt 1991, s. 170-184)

Holsted kommune
Historisk billedbog 5. Service og transport (Holsted 1991) 64 s., ill.

Nielsen, N. V.: Mit livs historie (Holsted 1991) 32 s., ill.

Lindknud sogn, Hovborg kirkedistrikt
Baldersbæk-bogen (Kbhv. 1985) 119 s., ill.

Åstrup sogn
Et tilbageblik... i anledning af Aastrups skoles 25 års jubilæumsfest d. 2. sept. 1989 (Aastrup 1989) 14 s., ill.

Ribe kommune
Iversen, P. K.: Skoleindberetninger fra Hviding herreds provsti i 1789 (Sønderjysk Månedsskrift 1991, 4, s. 120-123 og 5, s. 144-148)

Mulvad, S.: Natmandens endeligt (Fra Ribe Amt 1991, s. 185-189)

Vilslev og Hjortlund Sogns skoler gennem 250 år (1989) 124 s.

Obbekær sogn
Stavnager, K. E.: Obbekær, en landsby i et grænseområde (Sønderjysk måneds- skrift 1991, 2, s. 45-52)

Ribe købstad
Feveile, C. og Jensen, S.: Metalstøberi i Vikingetidens Ribe (Mark og Montre 1991, s. 65-70)

Gelius, W.: Sigurd Swane i Ribe (Mark og Montre 1991, s. 61-64)

Jensen, S.: Ribe og Rom (Skalk 1991, 5, s. 7-11)

Jensen, S.: Ribes vikinger (Ribe 1991) 72 s., ill.

Madsen, P. K.: Blodspor (Skalk 1991, 1, s. 12-15)

Madsen, P. K.: Theophilius Hansens tegning fra 1836 af Nørreport i Ribe (Mark og Montre 1991, s. 52-57)

Mulvad, S.: Ribe domkirke - skoleudgave (Ribe 1991) 32 s., ill.

Ribe Excavations 1970-76, vol. 2 (Esbjerg 1984)

Ribe Excavations 1970-76, vol. 3 (Esbjerg 1991) 147 s.

Ribe Excavations 1970-76, vol. 4 (Esbjerg 1990) 189 s.

Ribe Excavations 1970-76, vol. 4, tables (Esbjerg 1990) 29 tavler

Ribe Kunstmuseum 100 år (Ribe 1991) 72 s., ill.

Ripenser-bladet 1991
Rønn, E. M.: Åndssvageanstalten i Ribe i 1930'erne (Mark og Montre 1991, s. 41-47)

Vr. Vedsted sogn
Hansen, H. J.: Dankirke: Jernalderboplads og rigdomscenter, oversigt over udgravningerne 1965-70 (Kuml 1988/89, s. 201-247)

Varde kommune
Billum sogn
Jubilæumsskrift for Billum forsamlingshus 1891-1991 (Billum 1991) 27 s., ill.

Horne sogn
Slægten fra Hornelund i Horne sogn, om Jens Christensen og Barbara Palles- datter (Kolding 1987) 116 bl., 8 tavl.

Janderup sogn
Risbøl, O.: Et særpræget fund på Hyllerslev station (Mark og Montre 1991, s. 71-83)

Thorstrup sogn
Guldberg, M.: "Hvide kul" i Danmark (Mark og Montre 1991, s. 34-40)

Varde købstad
Bruun slægten fra Orten; om Ingeborg Margrethe Bruun og Søren Carstensen Brink (Kolding 1982) 142 bl., 11 tavl.

Friisberg, C.: Smedene i Varde 1890-1990. 100-års jubilæumsskrift (Varde 1990 85 s., ill.

Vejen kommune
Malt sogn
Grønvik, O.: Den nyfunne runesteine fra Malt i Jylland - en religionshistorisk viktig innskrift fra o. 900 (Det Norske Vitenskaps Akademis årbok, 1990, s. 187-207)

Knudsen, S. A.: Runestenen fra Malt sogn nu på museum (Mark og Montre 1991, s. 3-23)

Vognsen, L.: En vandreblok på museum (Mark og Montre 1991, s. 24-26)

Vejen sogn
Larsen, S. H.: Billedhuggeren Niels Hansen Jakobsen (1861-1941) (Mark og Montre 1991, s. 58-60)

VUC-Vejen 1970-1990 (Vejen 1991) 32 s., ill.

Ølgod kommune
Fabricius, N.: Vestjyske småbyer i udvikling eller afvikling?: Skovlund, Gårde og Strellev (Ølgod 1991) 102 s., ill.

Guldberg, M.: Syposer og underkjoler - lidt om håndarbejdsundervisning, især i Strellev (Ølgod Museum 1990, s. 63-67)

Manøe, S.: Med livet som indsats - en episode fra 9. april 1940 (Ølgod Museum 1990, s. 58-69)

Tuxen, P.: Fra bar mark til tæt by 2. Ansager og Tistrup i pionerfasen, 1870- 1911 (Ølgod Museum 1990, s. 7-57)

Ølgod Museum 1990 (red. af S. Manøe, udg. af Ølgod Museum 1991) (med oversigt over året, der gik) 106 s., ill.

Ansager sogn
Slægten fra "Rotviggaard" i Skovlund, Ansager sogn (Kolding 1982) 152 bl., 9. tavl.

Strellev sogn
Olsen, A. A.: Træk af Strellev sogns historie (Ølgod 1991) 223 s., ill.

Ølgod sogn
Leth slægten fra Lindberg i Ølgod sogn (Kolding 1986) 106 bl., 13 tavl.

Beretning for året 1991

I de seneste år og især i 1991 har der været en forstærket debat om dansk kultur, om vor identitet og vor historie,også lokalhistorien er blevet draget ind i diskussionerne om virkningerne af det indre marked ,der tager sin start i 1993. Hvordan det vil gå, vil de næste år vise, men for de mange, der arbejder med vor lokalhistorie, er der nu nok ikke det store at frygte.

Ser vi tilbage, for at få et grundlag at vurdere på, afsløres det ganske klart, hvilket grobund og bredde der er i lokalhistorien i dag. Går vi tilbage til tiden før 1950, var Historisk Samfund næsten enerådende med udgivelse af historisk litteratur om Ribe amt, men slår vi i dag op i vores egen årbog under *»Et udvalg af historisk litteratur i Ribe amt«* bliver man helt overvældet af den mængde af publikationer og artikler, der vælder frem fra de lokalhistoriske arkiver, amtets museer, organisationer, institutioner og private og ikke at forglemme vor egen forening – aldrig har lokalhistorien stået stærkere og vakt så stor interesse som i disse år. Meget tyder på, at kommunalreformen i 1970 – som skildret i en artikel i årbogen i år – har været med til at styrke den lokale identitet, da storkommunerne overtog de små landkommuners opgaver og indflydelse. Den fremmedgjorthed, som mange følte ved storkommunerne, affødte netop oprettelsen af nye museer, og især at der i næsten ethvert sogn dukkede et lokalhistorisk arkiv eller historisk forening op. Disse tiltag har betydet en forøget styrkelse af lokalhistorien.

Debatten i disse år ligner den, der blev ført forud for kommunesammenlægningerne, som afspejlede en bekymring for centralistiske tendenser, men hvor resultaterne blev en styrkelse af den lokale identitet. Mon ikke noget lignende vil gøre sig gældende efter 1993 men blot på national plan.

Årbogen

Årbogen blev på 143 sider spækket med artikler spredt geografisk og emnemæssigt fra hele Ribe amt. Der har lydt mange anerkendende ord til bestyrelsen for årbogens indhold, udseende og format. Enkelte har efterlyst arkæologiske artikler fra udgravninger forskellige steder i amtet, men hidtil har vore henvendelser til arkæologerne været forgæves.

Ellers må vi sige, at det ikke skortet på stof til årbogen. Også i år har vi været nødt til at udskyde artikler til den kommende årbog, og det er glædeligt, at interessen for at levere artikler til årbogen er stigende.

Arrangementer

Årsmødet var i år henlagt til amtets nordligste del til Billundcentret, hvor generalforsamlingen blev afviklet under ledelse af borgmester Erik Tychsen.

Efter generalforsamlingen holdt museumsinspektør Jørgen Selmer, Grindsted Museum

et interessant foredrag om *»Københavnerplantagerne«*, om mødet mellem de rige Københavnergrosserer og egnens hedebefolkning. Ca 100 deltog.

Historisk Søndag-arrangementet var i år henlagt til Brammingområdet.

Det startede i Sct.Knuds kirke, hvor sognepræst Bundgård, Darum, fortalte om kirkens spændende historie, og hvor der også blev lejlighed til at stige ned i kirkens krypt og ved selvsyn besigtige resterne af Kaj Lykke i stearinlysets skær. Mødet blev derefter henlagt til Bramming Hovedgård, som i dag huser Sydvestjyllands Efterskole. Forstander V.Gimm berettede om skolen og Bramming Hovedgård.

Derefter kørtes til Bramming stationsby, hvor medlemmer fra lokalhistorisk arkiv var gode guider på en tur rundt i den ældste del af stationsbyen. Ca 70 deltog.

Vort efterårsmøde var henlagt til Sønderskov Hovedgård – Ribe amts ældste herregårdsbygning fra 1620, men tillige en herregård der i sidste øjeblik blev reddet fra total ruin takket være tømrermester Helge Kragelund. Bygningerne er under restaurering og samtidig er Brørup, Holsted, Vejen museum under indflytning. Andreas Bruun og vore to bestyrelsesmedlemmer Agner Frandsen og Hans Jørgen Larsen fortalte levende om gården og dens historie, samt fremviste de istandsatte lokaler.

Besøget blev afsluttet med et foredrag om Dannevirke af Hellmuth Andersen fra Forhistorisk Museum pa Moesgård, Århus. Ca.100 deltog.

Bogudgivelser

Som nævnt på sidste årsmøde er foreningens økonomi blevet styrket og er nu på et acceptabelt niveau takket være en indsats fra vore medlemmer, sponsorer og en omlægning af vor ekspedition, samt at bestyrelsen har gjort et stort stykke arbejde ved selv at fordele årbogen – hjulpet af enkelte medlemmer – og dermed været med til at holde vore portoudgifter nede.

Dette har til gengæld betydet, at vi ved indbydelsen til vort årsmøde her i 1992 har kunnet vedlægge en gratis publikation *»Billedhistorier fra Ribe amt«*, en gave som vi håber vil blive godt modtaget blandt vore mange medlemmer. Der er optrykt et ekstra oplag, således at vore medlemmer og andre kan erhverve sig yderligere eksemplarer mod en pris af 70 kr. (ikke-medlemmer 98 kr.)

Bestyrelsen

Ved årsmødet 1991 ønskede vor mangeårige kasserer Jens Chr.Nielsen at udtræde af bestyrelsen. I hans sted indvalgtes arkivar Jørgen Dieckmann Rasmussen, Esbjerg Byhistoriske arkiv. På et efterfølgende møde konstituerede bestyrelsen sig uændret med undertegnede som formand, amtskommunaldirektør C. H. Dons Christensen som næstformand, lærer Ejvind Busk Jensen som kasserer og cand.mag. Hans Jørgen Larsen som redaktør. Der har i årets løb været afholdt 4 bestyrelsesmøder.

Undersøgelser

For tiden forestår Historisk Samfund 2 undersøgelser – et om begravelseskikke og et om flygtningelejre.

Den første undersøgelse forestås af pastor emer.Anders Futtrup, Esbjerg, der søger at afdække de mange traditioner og forskelligartede skikke, der har været, og mange steder endnu er bevaret omkring begravelseshøjtideligheden i hjemmet, på vejen til kirken, i kirken og på kirkegården. Et emne, der nær-

mest har været omgivet af tabu, men som afspejler dybe traditioner og forskelligheder fra kirkesogn til kirkesogn.

Pastor Futtrup har nu afsluttet sit arbejde i Skads provsti, men fortsætte sit arbejde rundt i amtet. A. Futtrup bringer i årbogen 1992 en interessant artikel om nogle sine iagttagelser.

Fvh. oberstløjtnant L.G.Ipsen, Oksbøl har i snart mange år beskæftiget sig med det meget store emne at belyse de mange tyske flygtningelejre, der i tiden omkring befrielsen og kort derefter blev oprettet rundt i Ribe amt. Det har været et stort detektivarbejde at finde frem til oplysningerne om lejrene, deres størrelse, virke og funktionstid, og meget nyt er kommet for dagens lys. L. G. Ipsens resultater er blevet fremlagt i en lang række artikler her i vores årbog og sidst i årbogen for 1991, hvor han og E. Mathiasen fortæller om flygtningelejren i Fitting. Flere artikler er under udarbejdelse, og vi glæder os til nye beskrivelser om dette tragiske, men også spændende emne fra en bevæget epoke i vor nyere historie.

Vi vil fra Historisk Samfund benytte lejligheden til varmt at takke Anders Futtrup og Leif G. Ipsen har deres store arbejde med disse undersøgelser.

Andet

For en del år siden blev bestyrelsen opmærksom på, at der var skrevet en afhandling om *»Bondegårde i Skast herred 1636-1760, deres byggemåde og indretning«.*

Afhandlingen var et speciale af museumsinspektør Henrik Vensild – nu ansat som leder af Bornholms Museum.

Afhandlingen er resultatet af meget omfattende arkivalske undersøgelser og den første af sin art herhjemme.

Bestyrelsen har skønnet, at det vil være af uvurderlig betydning for kendskabet til vor bebyggelsestradition i denne del af landet, at afhandlingen bliver publiceret og udbredt til en bred kreds af interesserede bl.a. vore medlemmer.

Derfor arbejdes der ihærdigt på at fremskaffe de fornødne midler til redigering og trykning af den omfattende afhandling. Et enkelt fond har allerede på nuværende tidspunkt givet tilsagn om et tilskud, men inden arbejdet kan sættes i gang, må der skaffes yderlig sikkerhed for finansieringen, men vi håber, det må lykkes, og at vi kan komme med et nyt tilbud til vor interesserede medlemsskare.

Søren Manøe

Nye medlemmer 1991

Mette Bakken Nielsen, *Billum*, Kirsten Pedersen, *Brørup*, Børge Agerberg, Historisk Samling fra Besættelsestiden, Peter Bredmose Jessen, Helga Sørensen, Marie Sørensen, *Esbjerg*, Bodil Lorentsen, *Foldingbro*, Hardy Overgård Poulsen, *Gesten*, Verner Smedegård Petersen, *Grimstrup*, Maren Lauridsen, *Grindsted*, Chr. Juhl, *Holsted*, Aase Friis Nielsen, *Janderup*, Thomas Kjær Hansen, *Jernved*, Arne R. Nielsen, *Lunde*, Henry Hansen, Jette Nielsen, *Oksbøl*, Else Aagaard Antonsen, Ellen og Jørn Josephsen, *Ribe*, Anette Rydahl, *Tjæreborg*, Varde Bogbinderi, *Varde*.

Uden for amtet

Lis Guldager, *Beder*, Hans Skov, *Randers*, Jens Chr. Pedersen, *Silkeborg*, Kaj Storm, *Ørbæk*, Jytte Nielsen, *Århus*.

Regnskab for 1991

INDTÆGTER		
Kontingent		102.910,00
Tilskud:		
Ribe Amt	11.100	
Kommunerne:		
Billund	1.000	
Blåbjerg	700	
Blåvandshuk	700	
Bramming	500	
Brørup	900	
Esbjerg	1.800	
Fanø	500	
Grindsted	1.000	
Helle	450	
Holsted	1.000	
Ribe	500	
Varde	1.500	
Ølgod	800	
Øvrige tilskud:		
DHF	5.850	
Oskar Nielsens Fond	1.000	
Bikuben	400	31.700,00
Renter		10.198,93
Foreningsindtægter i alt:		144.808,93
Bogsalg:		13.874,86
		158.683,79

UDGIFTER		
Lønninger		10.000,00
Bestyrelsesmøder		4.390,86
Medlemsmøder (nettoudgift)		331,11
Kontorholdsudg. (kontorart., kuverter, tryks. m.v.		10.034,66
Overgang til EDB kartotek		1.438,34
Kontingenter (DHF 1990+1991)		6.000,00
Porto		10.200,25
Udgivelse af årbog 1991		91.509,49
Diverse		766,50
Foreningsudgifter i alt:		134.671,21
Bogsalg:		
Kontorholdsudg. (husleje, telefon, kuverter, m.v.)		9.667,60
Porto		3.070,25
Udgifter i alt:		147.409,06
Årets overskud		11.274,73
		158.683,79
STATUS pr. 31/12-91		
Kassebeh. 31/12 1991:		
Saldo 1/1-91	112.939,03	
Forøgelse i 1991	11.067,07	124.006,10
Boglagerets værdi 31/12-91		3.000,00
K. & T. Thomsens Mindelegat		12.700,00
		139.706,10
Skyldig moms		422,03
Foreningens egenkapital 31/12-91:		
Saldo 1/1-1991	128.009,34	
Overskud i 1991	11.274,73	139.284,07
		139.706,10

Foranstående regnskab er revideret. Kassebeholdningens tilstedeværelse konstateret.
Esbjerg, den 19. februar 1991

Chr. Amhede Jens Kusk

Fra lokalarkivernes arbejdsmark i Ribe amt i 1991

Sammenslutningen af lokalarkiver i Ribe amt (RAL)

Beretninger kan let komme til at lyde som Dronningens nytårstale. Formålet med dem er jo at skaffe sig overblik over, hvad der er sket i det store og det små og få en pejling af, hvad der måske vil komme til at ske i det nye virksomhedsår, man står overfor at skulle påbegynde.

1991 blev endnu et travlt år i lokalarkiverne. Det kom ikke blot til at gælde afleveringer og ordning, sortering og registrering af det indsamlede materiale, men også med hensyn til formidling af samlingerne til publikum.

I arkivlovens skær

Lokalt har man altså opdaget, hvilke muligheder et lokalarkiv rummer. Dog - og det skal nævnes her - at nogle kommuner, heriblandt også nogle i Ribe Amt, endnu har til gode at indse nytten af et lokalarkiv. Hvad tænker f.eks. den kommune på, som kun giver 500 kr. i årlig kommunal støtte til et arkiv, der med frivillig, ulønnet arbejdskraft arbejder for at indsamle, bevare og formidle lokalsamfundets fælles hukommelse til gavn for alle i lokalområdet? Man gør næsten nar ad de personer, der laver denne form for kulturarbejde, og som deres personlige indsats ikke blot yder gratis arbejde, men som regel også selv må ofre penge på sagen, på årsbasis ofte mere end de 500 kr. fra kommunen. Og det er for fællesskabet - kommunen - de laver det!

Mange lokalarkivfolk havde nok en forhåbning om, at den arkivlov, man har talt om i nu snart mange år, ville løse en række af lokalarkivernes problemer ved at opbygge et landsdækkende og sammenhængende arkivnetværk - altså nogenlunde samme model, som kendes fra museumsverdenen.

Det var derfor en stor skuffelse, da vi i efteråret 1990 fik lovteksten at se. Det var en utrolig bureaukratisk lov, meget statslig tænkt i traditionelle arkivalieformer. Lokalhistoriske arkiver optrådte kun sporadisk i lovens bemærkninger, men det var ikke så overraskende i lyset af lovens navn: Lov om offentlige arkiver.

Fra lokalarkivernes side blev der protesteret kraftigt mod loven. Man havde lavet en administrativ lov, og ikke en kulturlov. I sig selv en tanke værd, for det er kulturministeriet, der er ophavsministerium! Kærnepunktet i lokalarkivernes argumentation var, at man også måtte tænke lokalt og ikke-statsligt, hvis man vil bevare et bredt og alsidigt materiale at skrive fremtidens historie på. Tænk blot, hvis Danmarkshistorien efter 1850 alene skulle skrives på grundlag af statslige kilder. Vi vil få et billede af de administrerede danskere, uden det brede og bærende folkelige liv, som netop har været så karakteristisk for tiden efter 1850. Tænk blot på foreninger, på virksomheder, forretninger og personer, som kom til at præge dansk historie fra det tidspunkt - lokalt såvel som nationalt. Tænk på de mange markante brydninger inden for den private sektor, som ville blive usynlige, hvis man ikke bevarede kilder af lokal, privat oprindelse. Fremhæves kan f.eks. stridighederne om søndagshvile i mejeribrugets tidlige historie. Dette fænomen, som handler mere om religion end om smør og penge, ville være usynligt, hvis man kun havde kilder af statslig oprindelse at skrive sin historie på. Og så er det endda en væsentlig brik til forståelse af de religiøse brydninger, der med Indre Mission slog igennem i slutningen af forrige århundrede og som stadig gør sig gældende rundt om i de fleste danske sogne.

Der kunne nævnes yderligere eksempler - højskolen f.eks., som i de statslige kilder alene vil være kendt fra ansøgninger om støtte og fra indberetninger, men ikke for skolernes egentlige indhold.

Et yderligere problem ved lovforslaget var, at det ikke tog hånd om en række helt centrale arkivalieområder og formulerede en national politik med hensyn til bevaringsansvar. Her tænkes der især på hele fotografiområdet, som overhovedet ikke blev nævnt - og det i en tid, hvor næsten alt forsøges omsat i billeder på grund af mediets gode formidlingsegenskaber.

Endelig var lokalarkiverne skuffede over, at lovforslaget ikke indeholdt et organ, der kunne skabe, fastholde og udbygge dialogen mellem det statslige arkivvæsen og lokalarkiverne. Et væsentlig formål hermed skulle bl.a. være at sikre en optimal udnyttelse af alle ressourcer, der anvendes på arkivformål i Danmark.

Lokalarkivernes og andres indsigelser fik kulturministeren til at indkalde høringsparterne til et møde. Det foregik i en meget afslappet atmosfære, var ganske hygge-

ligt, ministeren havde god tid og lyttede - men åbenbart desværre kun på mødet. Næsten ingen af vore forslag kunne findes i det lovforslag, som ministeren fremsatte efter nytår i år. Skuffende, at der er så ringe samklang mellem regeringens flotte ord om kulturel oprustning i Danmark før det indre marked og dens faktiske handlinger.

Lokalarkivfolkene må altså på banen igen, og det er spørgsmålet, om vi ikke også her fra Ribe Amt skal lade vores røst lyde og opfordre til, at der med lovgivning bliver skabt grundlag og respekt for lokalarkiverne og deres arbejde.

Foreningsmeddelelser

De forhandlinger om arkivloven, som just er blevet omtalt, er ført i SLA-regi. Indtil 2. oktober var jeg nemlig også formand for arkivernes landssammenslutning, men af hensyn til den stadigt voksende arbejdsbyrde på arkivet i Esbjerg og mine forskellige engagementer i øvrigt så jeg mig nødsaget til at nedlægge formandshvervet. De mange timer, som SLA efterhånden slugte, har haft store omkostninger for såvel Byhistorisk Arkiv som RAL, og situationen var ikke holdbar. Siden oktober er der arbejdet på at indhente efterslæbet, men ikke alt er blevet nået endnu.

Som sædvanlig har kurser og anden faglig virksomhed været et væsentligt element i virksomheden. Hvis vi bliver ved kursusvirksomheden, var der i efteråret to kurser i SLAs søgesystem. Kurserne var velbesøgte, og det er min vurdering, at deltagerne fik et godt udbytte med hjem. I hvert fald er det af flere indsendte beretninger fremgået, at man er i gang med at indføre søgesystemet til lettelse af det daglige arbejde.

I efterårets program indgik også et kursus i interviewteknik med amtskonsulent Charlotte S. H. Jensen fra Vestsjællands Amt. Hun er en virkelig kapacitet på området, og bestyrelsen håbede derfor på mange tilmeldinger. De kom desværre ikke, så på grund af de forholdsvis store omkostninger, der var forbundet med kurset, så bestyrelsen sig nødsaget til at aflyse. I øvrigt til stor beklagelse for en række af de tilmeldte deltagere. Forhåbentlig bliver der mulighed for at tage kurset op igen.

Efter ønske fra mange forsøgte vi at få et Arkibas-kursus til Ribe Amt. Folkene bag Arkibas er imidlertid meget optaget, og da de yderligere selv havde planlagt et kursus for Arkibas-brugere i slutningen af februar, måtte der henvises dertil. Man må imidlertid også være realistisk og erkende, at der kun kan holdes Arkibas-præsentationer på amtsplan. Den egentlige undervisning i programmet og dets muligheder må finde sted på landsplan. Imidlertid vil bestyrelsen overveje muligheden for at få en Arkibas-præsentation afholdt her i amtet.

Mens vi er ved Arkibas har jeg af beretningerne kunnet konstatere, at flere og flere lokalarkiver kommer til at råde over edb-udstyr. Hvad enten man vil det eller ej, så er det fremtiden. Og hvorfor ikke tage det moderne hjælpemiddel i brug, når nu det findes og tilmed til billige penge? Mere betænkeligt er det derimod, når det af beretningen fra ét arkiv fremgår, at man registrerer på edb uden brug af Arkibas. Det er farligt at anvende både tid og penge på sit eget system, når der nu findes et - ganske vist ikke helt billigt - men til gengæld generelt system. Det kan man være sikker på vil blive vedligeholdt, hvad man ikke kan med hjemmelavede systemer, og desuden er det et meget mere omfattende system, end hvad en enkelt person formår at lave. En spareløsning kan derfor let blive en dyr løsning på langt sigt - ikke blot i kroner, men også i arbejdstid. Tænk blot hvis man skulle til at taste alle oplysningerne ind påny, fordi datastrukturerne ikke kan overføres til Arkibas på et senere tidspunkt.

Som noget nyt har vi også holdt en faglig aften om emnet begravelsesskikke. Pastor emiritus A. M. Futtrup gav os som tidligere nævnt en forsmag på sit projekt i forbindelse med generalforsamlingen i Holsted, men deltagerne havde ved den lejlighed ikke rigtig mulighed for at hjælpe ham med supplerende oplysninger. Det rådede vi bod på med en faglig aften d. 28. november. Til lejligheden var der fremstillet et spørgeskema, som blev omdelt til deltagerne og efterfølgende udsendt til ikke-repræsenterede arkiver. Futtrup takker for den store hjælp, I har ydet ham i forbindelse med besvarelsen af skemaet m.m. Han har været imponeret over jeres viden og hjælpsomhed og - kan jeg dog føje til - vil sikkert tillade sig at vende tilbage til en række af jer.

Temaaftenen var altså udbytterig og er én af de aktiviteter, bestyrelsen vil fortsætte med.

Populært er det også fortsat at tage på aftenstudietur til Landsarkivet i Viborg, som arrangeres i samarbejde med SESF. Det er glædeligt at se, hvordan flere og flere indser behovet for og får færdigheden i at kombinere kilder fra lokalarkiverne med kilder fra statslige arkivalier.

Udover aftenturene er det heldigvis også blevet lettere at få plads på landsarkivets læsesal, i hvert fald hvis man som os fra disse kanter har mere end 80 km i transport. En ny ordning, som gør det muligt at reservere plads på læsesalen forud, skulle forhindre mange i at køre forgæves. Pladsreservationsordningen gør dog ikke mikrofilm overflødige, endsige oversigter over, hvad der allerede findes i amtets lokalarkiver. Bestyrelsen er opmærksom på dette forhold og vil arbejde på at give arkiverne og deres brugere så mange hjælpemidler som muligt på disse områder.

En af RALs aktiviteter, der er blevet sat i system i 1991, er RAL-Nyt. Med egen indsats og bidrag fra lokalarkivfolk m.m. har Olga Pedersen som bladets redaktør fået

udt tre numre i 1991. Der har været mange forskellige bidrag, og det er min opfattelse, at medlemmerne er tilfredse med bladet. Jeg kan imidlertid også forestille mig, at redaktøren vil være glad for både kommentarer til bladet og for løbende at få stof tilsendt. Ikke mindst det sidste er med til at gøre bladet mere levende.

Takket være en bevilling fra Ribe Amts Kulturfond har arkivernes beretninger i lighed med tidligere år været trykt i Fra Ribe Amt, og via særtryk har hvert arkiv fået mulighed for at gøre opmærksom på sin virksomhed lokalt. Det har en god virkning, og på lokalarkivernes vegne vil jeg hermed gerne bringe en tak til Ribe Amts Kulturfond for den ydede støtte.

Vi har mange andre gode samarbejdspartnere i Ribe Amt, museerne bør naturligvis også nævnes, men i år kan der måske være en særlig grund til at nævne Historisk Samfund for Ribe Amt. Derfra har man henvendt sig til lokalarkiverne og bedt dem bidrage med fotografier med tilhørende historier fra Ribe Amt. Det bliver en meget alsidig bog med mange spændende bidrag. Den vil blive en god ambassadør for lokalarkiverne, som forhåbentlig kvitterer med at få bragt deres medlemsskab af Historisk Samfund i orden, hvis det ikke allerede er det.

Jørgen Dieckmann Rasmussen
formand

Amtskonsulentens beretning

Når der ved årsafslutning gøres status over det forløbne år, må det sommetider erkendes, at Storm P.-citatet: "Det er svært at spå, især om fremtiden" er rigtigt.

Jeg havde naturligvis håbet på, at vi kunne have præsenteret foreningsarkivregistraturen for Ribe Amt. Men det kan vi desværre ikke, hvilket er meget beklageligt. Grundene hertil vil jeg kort skitsere ved en gennemgang af arbejdet med registraturen siden sidste generalforsamling.

Amtskonsulenten og Jørgen Dieckmann Rasmussen var i juni måned til et møde hos bogtrykkeren for at aftale de nærmere betingelser for den fortsatte trykning, herunder aflevering af registreringsbladene for Esbjerg Kommune til indtastning. Under mødet blev det imidlertid konstateret, at der er opstået følgende tekniske vanskeligheder, som trykkeriet ville påse bliver afviklet:

1. Indtastningen af registreringsbladene for Ribe Amt og kommunerne (minus Esbjerg Kommune) var foretaget på et ældre, nu udrangeret EDB-anlæg, medens registreringsbladene for Esbjerg Kommune skulle indtastes på en andet EDB-anlæg og i et andet EDB-system.

2. Ved gennemlæsning af 1. korrektur til manuskriptet for Ribe Amt og kommunerne minus Esbjerg Kommune blev det desværre konstateret, at der er en del redaktionelle skævheder, som skal rettes.

3. Ved sammenligningen mellem de indtastede og ikke indtastede registreringsblade blev der også konstateret ret mange fejl, desværre. Der er således et meget stort redaktionsarbejde, men alle forhindringer til trods, forventes registraturen snarest muligt og senest til 1. oktober 1992.

Selv om mange af timerne er blevet brugt til færdiggørelse af foreningsarkivregistraturen, er der også løst en del forskellige konsulentopgaver. Som eksempler kan nævnes indretning af arkivlokaler i forbindelse med flytning til nye lokaler, vejledning i indkøb af arkivudstyr og inventar, opstart af lokalhistorisk arkiv, hjælp til omlægning fra gammelt arkiveringssystem til SLA-systemet samt rådgivning og vejledning vedr. manuskripter af lokalhistorisk indhold. Besvarelse af spørgeskemaer fra forskellige forskningsprojekter som for eksempel landboforeninger, LS- og bondepartier, kirkelige organisationer uden for Folkekirken og Ydre Mission samt fællesfryserier på amtsplan.

Amtskonsulentfunktionen er udbygget med assistance af Jørgen Dieckmann Rasmussen og Morten Mortensen.

At der er grøde i det lokalhistoriske arkivarbejde i 1991 har vi også kunnet konstatere ved en stigning i antallet af konsulentopgaver. Enkelte af konsulentopgaverne er løst umiddelbart pr. telefon, medens andre mere komplicerede spørgsmål har krævet konsulentbesøg på stedet. Det er sket dels ved besøg i dagtimerne, dels ved aftenbesøg, da ikke alle arkiver er bemandet i dagtimerne.

Som eksempel kan nævnes de lokalhistoriske arkiver i Nr. Nebel, Janderup og Hviding. I Nr. Nebel var det SLAs billedregistrering, medens det i Janderup var vejledning og hjælp til omlægning fra gammelt arkiveringssystem til SLA-systemet samt overspilning af en gammel sognefilm til video. I Hviding, der er startet i 1990, var det indførelse af SLA-systemet.

Kursus- og mødevirksomhed

Amtskonsulent Jytte Skaaning har tillige med Jørgen Dieckmann Rasmussen og Morten Mortensen fungeret som lærere på RALs kurser i registrering og søgesystem. Vi har ligeledes deltaget i den faglige aften med begravelsesskikke i Ribe Amt ved pastor emeritus A. M. Futtrup.

Endvidere har amtskonsulenten deltaget i RALs bestyrelsesmøder, når det har været muligt.

Endelig har amtskonsulenten deltaget i SLAs årsmøde i Slagelse i slutningen af september.

Studieture

Amtskonsulent Jytte Skaaning har tillige med Jørgen Dieckmann Rasmussen og Morten Mortensen været "vejleder" på RALs aftenstudieture til Landsarkivet for Nørrejylland.

RAL-NYT

Amtskonsulent Jytte Skaaning og Morten Mortensen har sammen med redaktøren RALs næstformand Olga Pedersen redigeret RAL-NYT 1991, der udkom tre gange.

Arbejdsopgaver 1992

Forslag fra generalforsamlingen til kommende arbejdsopgaver modtages gerne.

Til slut vil jeg takke de lokalhistoriske arkiver, RALs bestyrelse og kollegaerne for et godt arbejdsår 1991.

Jytte Skaaning
amtskonsulent

Beretninger fra amtets lokalhistoriske arkiver 1991

Billund Kommune

Lokalhistorisk Arkiv

Billund Centeret, 7190 Billund. Tlf. 75 33 24 72
Åbningstid: Tirsdag 19-21 eller efter aftale
Leder: Vagn Jensen, Bogfinkevej 7, 7190 Billund.
Tlf. 75 35 30 25

Vi har i 1991 modtaget 34 afleveringer til lokalarkivet. Heraf er en del registreret, men bunken af uregistrerede arkivalier er vokset lidt i løbet af året. Vi har nemlig holdt lidt igen med registreringen, fordi vi har købt edb-udstyr og skal til at registrere på Arkibas her i foråret.

Udover lokalarkivet har bestyrelsen også lokalhistorisk samling i den gamle skole at tage vare på. Det giver en del arbejde, men her er der mange medlemmer, der gerne giver en hånd med, så det letter os meget.

Der er fortsat stor interesse for det lokalhistoriske arbejde her i sognet, og mange har besøgt både lokalarkivet og den gamle skole i løbet af året.

Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv

Vorbasse Museum, Kirkegade 3, 6623 Vorbasse.
Tlf. 75 33 37 17
Åbningstid: Tirsdag 19-21 eller efter aftale
Leder: Sven Tygesen, Stadionvej 4a, 6623 Vorbasse.
Tlf. 75 33 31 39

Arkivet har i 1991 modtaget 54 større og mindre afleveringer.

Såvel besøgstal som henvendelser om oplysninger har været stigende.

På grund af snævre pladsforhold har vi måttet oprette et fjernarkiv i et kælderlokale på Vorbasse Skole. Her opbevares nogle få, men meget omfattende arkiver, som der kun sjældent er behov for at have adgang til. I det forløbne år er kræfterne blevet brugt til at omregistrere, så vi snarest kan gå over til EDB-registrering (Arkibas). Vi forventer at tage EDB-udstyret i brug i 1992.

Blåbjerg Kommune

Blåbjerg Lokalhistoriske Arkiv

Sønder Allé 21, 6830 Nr. Nebel. Tlf. 75 28 71 18
Åbningstid: mandag 8.30-11.30 samt efter aftale med lederen
Leder: Henning Nielsen. Tlf. 75 28 20 26

I 1991 er arbejdet fortsat efter samme retningslinjer som hidtil. Arkivet har fast åbningstid mandag kl. 8.30-11.30, hvor de fire frivillige medarbejdere er tilstede.

Besøgstallet ligger støt med tre-fire gæster pr. åbningsdag. Kun én dag har været besøgsfri.

Vi er involveret i et arbejde, der tænkes at skulle resultere i en fortsættelse af H. K. Kristensens bog om Outrup Sogns historie, skrevet af beboerne. En gennemfotografering af sognets ejendomme er afsluttet ligesom en indsamling af oplysninger om samme. De første bidrag til bogen er indkommet. Enkelte interviews er optaget og indlemmet i båndsamlingen, som nu består af en snes bånd.

Der har været skiftende udstillinger - tre i alt - opstillet i lokalerne i kulturhuset.

Der er afholdt et offentligt foredrag ved Olga Pedersen, Åstrup, med ca. 30 deltagere.

Arkivet har som tidligere haft besøg af et hold elever fra kommunens kursus for arbejdsledige.

Der er modtaget ca. 100 afleveringer og anskaffet folketællinger fra perioden 1850-1900 på mikrofilm.

Blåvandshuk Kommune

Blåvandshuk Lokalhistoriske Arkiv

Kirkegade 3, 6840 Oksbøl. Tlf. 75 27 15 48
Åbningstid: Efter aftale med lederen
Leder: L. G. Ipsen, Østparken 92, 6840 Oksbøl.
Tlf.: 75 27 15 89

1991 blev - som forudset - et overordentligt travlt år. Antallet af indkomster kom omtrent til at ligge lige som i 1990, og den igangværende omregistrering til Arkibas

fortsætter. I alt er indtil nu 141 komplette arkivfonds gennemgået og omregistreret, heraf 85 i 1991.

Blandt indkomsterne bør nævnes arkivets hidtil største fond, som hidrører fra en embedsmand, hvis arbejde gennem en menneskealder nu er indlemmet i arkivet.

Åbningen af museumsbunkeren i Blåvand blev en publikumssucces. 38.500 besøgende i perioden 1. juni-31. oktober. Publikationen, der blev nævnt i sidste årsberetning, vil foreligge i forbindelse med åbningen 1. maj 1992 og omhandle Atlantvolden fra Skallingen til Nymindegab.

Arkivets engagement i bunkersregistreringen fortsatte i hele 1991, men forventes endeligt afsluttet til august 1992.

Arkivet har i årets løb ydet støtte ved udarbejdelse af flere jubilæums- og årsskrifter, og mange skolesøgende har søgt assistance ved udarbejdelse af skriftlige specialer.

Bramming Kommune

Bramming Byhistoriske Arkiv

El-værket, Pederstræde 4, 6740 Bramming
Åbningstid: Efter aftale med lederen
Leder: Olaf Bak, Sportsvej 7, 6740 Bramming.
Tlf. 75 17 45 51

Med hensyn til indleveringer blev 1991 et godt år for Bramming Byhistoriske Arkiv. Der var i alt 55 indleveringer, hvilket er en stigning på 16 i forhold til 1990, hvor der var 39 sådanne. Mange af indleveringerne omfattede flere arkivfonds.

Arkivet har i 1991 besvaret 20 telefoniske eller skriftlige forespørgsler af vidt forskellig art mod 30 i 1990. Af besøgende var der 29 (13), og af diverse kopier udleveredes 8 (3). Antallet af udlån blev på 13 (10), ejendomsbeskrivelser 1 (3), slægtsspørgsmål 1 (1) og medvirken ved udstillinger 1 (1).

Der var 1 fremvisning af Bramming-filmen, fremvisning af diasserien 2 gange, deltagelse i diverse møder 2, medvirken ved Historisk Samfunds byvandring i Bramming samt medvirken ved fremstilling af video om det gamle og nuværende Bramming til TV-syd.

Årets største gave, i rumfang, kom fra Amatørteateret Gadespejlet, der skænkede videokopier af samtlige forestillinger, som Gadespejlet hidtil har opført.

Udendørs blev årets store og gode begivenhed Bramming Kommunes fine anlæg mellem Storegade og jernbanen - også rundt omkring det gamle elværk, hvori arkivet har til huse.

Darum Sognearkiv

Nørrebyvej 12, Darum, 6749 Bramming
Åbningstid: 1. oktober-31. marts: Onsdag 15-17 og efter aftale med lederen
Leder: J. Hedegård Rasmussen, Alsædtægten 12, Darum, 6740 Bramming. Tlf.: 75 17 93 30

Darum Sognearkiv har i år modtaget 26 afleveringer. Dertil kommer, at håndbogssamlingen på læsestuen er suppleret med 14 bind. I vore lokaler har vi fået ophængt en del malerier af lokale malere, som er mere eller mindre kendte. Som eksempel kan nævnes tre akvareller og et oliemaleri af kunstneren Agnete Therkildsen, som jo stammer fra Darum.

Besøgsprotokollen viser, at arkivet i 1991 har haft 24 besøgende. Listen over skriftlige og telefoniske henvendelser tæller i alt 26 ekspeditioner.

Arkivlederen har i år leveret en artikel til Lokalårbogen for Bramming Kommune om Darum Sogn i oldtiden, samt holdt et lysbilledforedrag i Tjæreborg om de tre herregårde i Bramming Kommune.

Arkivbestyrelsen har sammen med interesserede hjælpere påbegyndt en systematisk beskrivelse af sognets gårde og huse og deres ejerforhold gennem tiderne.

Gørding Sognearkiv

Plejehjemmet Østergården, Nørremarken, 6690 Gørding
Åbningstid: 1. og 3. mandag i hver måned kl. 19-21. Lukket i juli
Leder: Nora Olesen, Sdr. Lourupvej 17, 6690 Gørding. Tlf. 75 17 82 50

Gørding Sognearkiv har i det forløbne år haft 55 besøgende plus skoleklasser. 18 afleveringer er registreret, hvoraf en enkelt var meget omfattende. Vi har et stadig større antal henvendelser, mundtlige såvel som skriftlige, angående slægtsforskning. På tredje vinter arbejder en studiekreds i arkivet.

Vor lokalhistoriske aften i januar var som sædvanlig godt besøgt. Der var ca. 100 deltagere. Sognepræst Jens Jermiin Nielsen, Tjæreborg, som er født og opvokset i Gørding, holdt foredrag om biskop Brorsons rejser i Ribe Stift. Efter kaffebordet var der musikalsk underholdning af et skolekor/orkester under ledelse af Therkel Michelsen, Gørding Skole. I forbindelse med denne aften lavede vi en udstilling, og efter mødet var der åbent i arkivet.

I foråret deltog vi med en udstilling i Gørding Hallen sammen med foreninger og private udstillere. Vi fik vist mange ting frem og lavet aftaler om besøg i arkivet på et senere tidspunkt.

Ny postkort med tegninger fra byen er fremstillet i årets løb og sælges fra arkivet. Vore vedtægter er godkendt på Borgerforeningens generalforsamling og i RAL. Også i år er vi blevet betænkt med en pengegave, denne gang fra en nedlagt høstfestkreds i Lourup. Efter ansøgning har vi modtaget penge fra Marie Lund Rasmussens Fond.

Hunderup Sognearkiv

Kærgårdsvej 9, Hunderup, 6740 Bramming
Åbningstid: Indtil videre åbent efter aftale med lederen.
I vinterhalvåret: første mandag i hver måned
kl. 19.30-21.30
Leder: Thea Boesen Smidt, Puggårdsvej 3, Sejstrup,
6740 Bramming. Tlf.: 75 17 33 42

Hunderup Sognearkiv har i 1991 registreret og arkiveret 46 indleveringer, hvoraf en del - på grund af sygdom - vedrører 1990. De seneste og største indleveringer vedrører Hunderup Skole, der i 1992 holder 150-års jubilæum.

Vi har bl.a. modtaget et skøde på jordlodden til skolens udvidelse i 1847. Der er indgået mange skolebilleder. I Vilslev Sognearkiv har vi lånt en notitsbog for skoleforstanderen i Vilslev fra 1868. På det tidspunkt hørte Vilslev og Hunderup under samme sogn. Denne bog har vi fået lavet en afskrift af til vort arkiv.

Derudover har sognearkivet bestyrelse været på kursus i SLAs søgesysten. Dette kursus gav os inspiration til omgående at gå i gang med, hvad vi havde lært, og samtidig med forhåbning om, at vi hurtigt kunne få renset op i alle de liggende arkivalier.

Desværre - eller heldigvis - er vi kommet til den erkendelse, at vi nok aldrig bliver færdige. Der dukker jo stadig nye udfordringer op, hvilket da også er med til at gøre arbejdet spændende. Det har været småt med besøg i arkivet, så vi har haft en god arbejdsro. Vi har dog haft nogle enkelte henvendelser udefra vedrørende slægtsforskning, som vi har prøvet på at besvare, så godt vi kunne.

Af nye opgaver er det vort mål at få registreret alle gårde og huse i sognet med den historie, der hører til hvert enkelt matrikelnummer, ligesom vi også vil gå ind i en forskning af de billeder, vi allerede har modtaget, så vi kan få det rette årstal og de rette navne sat på i videst mulig udstrækning.

Vi har et dejligt lokale, men desværre med faldefærdige møbler, så vi bruger også en del tid på at gå på jagt efter andet inventar.

Vejrup Sognearkiv

Skolevænget 1, Vejrup, 6740 Bramming
Åbningstid: Efter aftale med lederen
Leder: Andreas K. Petersen, Rebelsigvej 7, Vejrup,
6740 Bramming. Tlf.: 75 19 01 69

Vi har haft en studiekreds, som har registreret alle sognets 150 landbrugsejendomme ca. 100 år tilbage og fået det udgivet i hæfteform.

Vi har endvidere arrangeret en aftenudflugt til Ølgod Museum med Søren Manøe som rundviser. Ved kaffebordet fortalte han de ca. 20 deltagere om fremstilling af jydepotter.

Vester Nykirke Sognearkiv

Hovedvej A1 nr. 32. Endrup, 6740 Bramming
Åbningstid: 1. mandag i hver måned kl. 14.30-16.30 samt efter aftale kl. 14.30-16.30
Leder: Louise Hansen, Hovedvej A1 nr. 32, Endrup,
6740 Bramming. Tlf.: 75 19 10 37

Der er efterhånden kommet mange interessante ting af forskellig art i Vester Nykirke Sognearkiv.

Igen i 1991 har arkivet fået mange gode indleveringer, så arkivet nu er oppe på 273 arkivfonds med meget, forskelligt godt arkivstof indeholdende arkivalier, fotos m.m. Nu sidst på året har vi modtaget en håndskrevet beskrivelse over Endrup i gamle dage.

Fra Endrup Idrætsforening har vi modtaget et jubilæumsskrift i anledning af foreningens 75-års jubilæum.

Vi har også med glæde igen i år modtaget et legat fra Skads med flere Herreders Brandkasse, hvad vi er meget glade for.

Alle gaver er velkomne og er med til at gøre Vester Nykirke Sognearkiv til et godt og spændende arkiv, som er værd at gæste.

Brørup Kommune

Historisk Arkiv for Brørup og Omegn

Biblioteket, Stadionvej 6, 6650 Brørup
Åbningstid: Torsdag kl. 15-17 eller efter aftale
Leder: Laurits Clausen, Hyacintvej 6, 6650 Brørup.
Tlf.: 75 38 18 55

I 1991 har Brørup Lokalarkiv fået 45 afleveringer med ca. 120 enheder, som har været med til at belyse en del af egnens historie tilbage i tiden. Vi har også modtaget en del fotografier fra det gamle Brørup og kan efterhånden dan-

ne os et billede af byen før 1900. Dog mangler vi en del endnu, men håber, at de dukker op med tiden.

Der er ekspederet en del materiale til granskning af forskellige emner, og vi har desuden hjulpet ved slægtsforskning af forskellig art. Der har i år været større interesse for det end tidligere, både i indland og udland.

Vi har desforuden besøgt et par skoler med lysbilleder og foredrag og har hjulpet med at finde gamle ting til elevernes emnedage.

På arkivet har vi i det forløbne år holdt tre møder med gode foredragsholdere med en god tilslutning.

Vi har arrangeret to aftenudflugter samt en eftermiddagstur til Grindsted og omegn, og en heldagstur til det sønderjyske, alle med en tilslutning på ca. 40 medlemmer.

Esbjerg Kommune

Esbjerg Byhistoriske Arkiv

Torvegade 47, postboks 522, 6701 Esbjerg.
Tlf.: 75 18 18 55 Åbningstid: mandag-fredag kl. 10-16, torsdag tillige kl. 16-18
Leder: Jørgen Dieckmann Rasmussen

1991 blev et skelsættende år i Byhistorisk Arkivs historie, idet arkivets ansvarsområde blev udvidet til også at omfatte Esbjerg Kommunes arkiv, både de historiske og de aktuelle arkivalier. Det såkaldte rådhusarkiv blev nemlig en afdeling under Byhistorisk Arkiv med virkning fra 1. januar 1991. Rådhusarkivarens stilling blev ikke berørt ved sammenlægningen, mens en tjenestemandsansat kommuneassistent fortsætter i en 3-årig periode. Allerede nu er normeringen dog ikke tilstrækkelig til at dække det egentlige behov for mandskab, så der er fast tilknyttet to midlertidigt ansatte medarbejdere til rådhusarkiv-funktionen.

Sammenlægningen fik imidlertid ikke blot indflydelse på personalesammensætningen, men rent fysisk medførte den også en forøgelse af samlingerne med adskillige kilometer: alene selvangivelserne fylder for en 20-årig periode mere end 2,1 hyldekilometer!

Mange arbejdsopgaver venter i forbindelse med arbejdet med kommunearkivet, ikke blot med hensyn til ordningen, sortering og kassation. Nye tiders arkivdannelse skal planlægges, og i det arbejde er Byhistorisk Arkiv blevet involveret. Det gælder bl.a. på områder som kontorautomatisering og indførelse af EDB-journal. Der kommer altså mange afledte arbejdsopgaver som følge af det udvidede ansvarsområde, men den opnåede løsning er ideel, idet Byhistorisk Arkiv nu har ansvar for bevaringen af hele Esbjergs arkivalske fortid - bortset fra det statslige område.

Udover den store "aflevering", som overtagelsen af Esbjerg Kommunes arkiv var, blev 1991 rig på andre afleveringer. Bevidstheden om betydningen af at bevare arkivalier, som man har kunnet konstatere de senere år, er ikke blevet mindre. Som regel er det meget omfattende afleveringer, arkivet modtager. I 1991 blev det til i alt 220, store og små mellem hinanden. Af større afleveringer kan bl.a. nævnes Landsforeningen for Bedre Hørelse Esbjerg afd., Esbjerg Banks fotoarkiv, Esbjerg Havneservice, Esbjerg Journalistklub, Esbjerg Sociale Byggeselskab, Esbjerg Skipperskole og Venstres Ungdom, Esbjerg. En række større, rådhuseksterne forvaltninger eller institutioner har også afleveret deres arkivalier til arkivet. Det gælder bl.a. Forsyningsvirksomhederne og den nedlagte Gjesing Skole. Endvidere blev afleveringen af Esbjerg Seminariums arkiv planlagt.

Med det antal afleveringer og deres omfang - enkelte afleveringer fyldte mere end tre varevognefulde - kan det være vanskeligt at følge med i registrerings- og sorteringsarbejdet. Dog - indførelse af edb og Arkibas har været en stor hjælp, idet programmet, der kører i netværk med foreløbig fire tilknyttede arbejdsstationer, gør det muligt at holde styr på indleveringerne. Programmet hjælper også med hensyn til det daglige registreringsarbejde, hvor især registreringen af billeder er nået langt. Data fra ca. 8000 fotografier er lagt ind i programmet, men dog ikke endeligt godkendt, da vi venter på at få søgesystemet justeret og endelig trimmet til. Derefter kan registreringsarbejdet for alvor intensiveres og udbygges til de øvrige materialekategorier i arkivets samlinger.

Antallet af afleveringer og deres omfang er dog ikke det eneste tegn på interessen for arkivet og dets virksomhed. Arkivets læsesal bruges også flittigt. Besøgstallet i dagtimerne kan i 1991 opgøres til lidt mere end 3.200 - desværre husker ikke alle at få skrevet deres navn i gæstebogen. Der er besvaret 71 større og mindre forespørgsler, og det bør i den forbindelse fremhæves, at antallet af henvendelser fra udlandet er støt stigende. Arkivets besøgende bruger institutionen stadigt mere intensivt og kvalificeret, hvad bl.a. kan læses af det stadigt voksende antal indlån til brug for besøgende på arkivets læsesal. I 1991 var der 48 hjemlånsekspeditioner, og der blev hjemlånt 129 enheder. Byhistorisk Arkiv er virkelig kommet til at fungere som værksted for lokalhistorie - hvad også den øgede benyttelse af arkivets reader-printer afspejler. Der læses mange mikrofilm på den. Byhistorisk Arkiv låner arkivalier ud til godkendte institutioner og fotografier til professionelle reproduktionsanstalter. I 1991 var der 202 udlån af den slags, og der blev udlånt i alt 1587 enheder.

Foruden formidling på læsesalen har der som de foregående år været en omfattende formidling til foreninger, skoler m.m. uden for arkivet og/eller dets arrangementer.

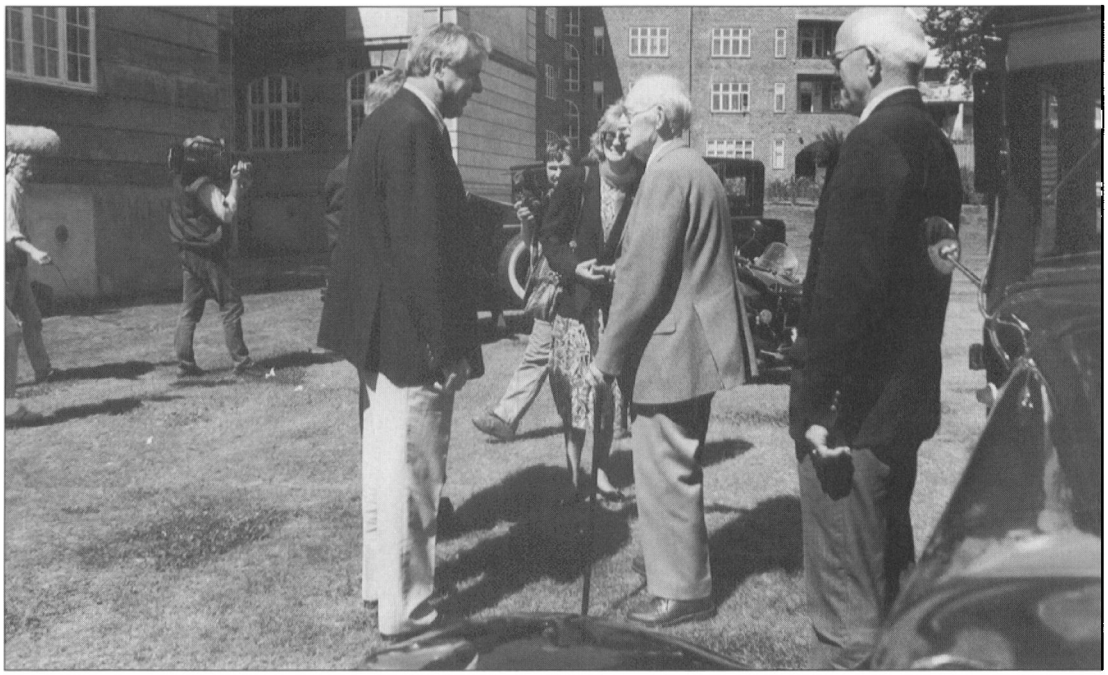

Under pressens bevågenhed modtager Esbjergs borgmester Flemming Bay-Jensen (til venstre) en af de engelske veteraner. Et andet byrådsmedlem, Roland Munch, der ses yderst til højre, havde stillet sine veteranbiler til rådighed for arrangementet. Foto: Esbjerg Byhistoriske Arkiv.

I 1991 var der 31 sådanne arrangementer med skønsmæssigt 1700 deltagere. Et særligt formidlingsarrangement i 1991 var gennemførelsen af det tværkulturelle projekt Esepigernes oldebørn. Foruden at være med i planlægningen deltog Byhistorisk Arkiv også aktivt med en udstilling, der havde titlen: "Esepigernes børn, børnebørn og oldebørn". Udstillingen, der viste træk af Esbjergs og esbjergensernes historie 1868-1991, blev yderst vel modtaget.

Forud for opsætningen af denne udstilling havde Byhistorisk Arkiv måttet lave en lynudstilling i anledning af markeringen af 75-året for Jyllandsslaget under 1. verdenskrig. Det engelske admiralitet havde sporet en række endnu levende veteraner fra slaget og inviteret dem til kransenedlægning på stedet - med afgang fra Esbjerg Havn. Esbjerg Kommune bød dem officielt velkommen ved borgmester Flemming Bay-Jensen. Arrangementet var henlagt til Byhistorisk Arkiv.

Som foregående år har der været kursusaktiviteter i tilknytning til Byhistorisk Arkiv, enten arrangeret i samarbejde med FOF eller Esbjerg Folkeuniversitet. Olga Pedersen underviste i gotisk skriftlæsning i foråret og havde et begynderkursus i slægtsforskning om efteråret. Jørgen Dieckmann Rasmussen har forestået kurserne "Lokalhistorisk værksted" og "Ka' det nu passe - og kildekritik i lokalhistorien". I samarbejde med Esbjerg Folkeuniversitet har arkivar Morten Mortensen og arkivleder Jørgen Dieckmann Rasmussen endvidere afholdt i alt fire fyraftensforedrag, en arrangementstype der for alvor har bidt sig fast i 1991.

I oktober udgav Byhistorisk Arkiv bogen "Det gamle Jerne, som Gunnar Pedersen huskede det" ved Jette Rontini og A. M. Futtrup. Til præsentationen af bogen, der fandt sted i Jerne Sognehus, var der mødt mere end 120 mennesker, og alene den første aften blev der solgt bøger for næsten 8.000 kr. Salget fortsatte og nåede op på ca. 1.200 eksemplarer inden årsskiftet. Det var første gang, arkivet oplevede en sådan salgssucces. Samtidig havde arkivet fået fremstillet en salgsbrochure med favørtilbud på tidligere udgivelser. Folderen gav et godt salg og beviste, at der er grund til fortsat at arbejde med udgivelser.

Arkivets medarbejdere har fulgt relevante kurser i kommunal, RAL- eller SLA-regi. Et inspirerende og frisk pust i arbejdet var dog studieturen til England, som Jørgen Dieckmann Rasmussen arrangerede sammen med stadsarkivar Birgitte Dedenroth-Schou, Kolding, i marts 1991. Af arkivets medarbejdere deltog endvidere amtskonsulent Jytte Skaaning. Også i de kommende år vil der være megen inspiration at hente i et tættere samarbejde med udenlandske arkiver.

Aktiviteterne på arkivet er mange - og der er også mange til at udføre dem. Dog stadig for få faste. Som det kendes fra de fleste andre arkiver og museer består hovedparten af vore medhjælpere af personer med en midlertidig ansættelse. De fleste bliver glade for arkivet og arbejdet - og omvendt, men vore veje må altså skilles efter de seks eller syv måneders ansættelse, de respektive ordninger giver grundlag for. Et fromt nytårsønske er derfor være en større fast stab til at forestå en mere stabil dækning af de mange arbejdsområder, der efterhånden er blevet arkivets.

Vester Nebel Sognearkiv

Vester Nebel Skole, 6715 Esbjerg N
Åbningstid: Onsdag kl. 9-11 og efter aftale
Leder: Morten Harborg, Landsbytoften 7, V. Nebel, 6715 Esbjerg N. Tlf. 75 16 90 89

Arkivets protokol viser, at der har været afholdt en del møder inden for bestyrelsen, hvor man har drøftet forskellige problemer vedrørende arkivet. Det drejer sig bl.a. om at få udarbejdet et sæt vedtægter, så arkivet får status som selvejende institution. Til to af møderne var Jørgen Dieckmann Rasmussen kommet herud. Ved hans hjælp er vedtægter udarbejdet. De er grundigt gennemgået og derefter vedtaget af bestyrelsen, hvorefter de er videresendt til Byhistorisk Arkiv i Esbjerg.

Desuden har man drøftet lederskifte.

Der har ikke være mange indleveringer, men dog en ret stor kasse med bøger og skemaer vedrørende udarbejdelse af ejendomsskyld for ejendomme i Vester Nebel. Henning Jørgensen har fået sin bog "Vester Nebel Sogn 1664-1990" udgivet. Den fik fine anmeldelser af Søren Alkærsig og Verner Bruhn.

Vi har fået nogle forespørgsler, som er blevet besvaret. Ved en sangaften i forsamlingshuset deltog arkivet med en udstilling. Arbejdet med avisudklip angående personer og sager fra sognet er fortsat også i år.

Fanø Kommune

Sognearkivet, Nordby

Åbningstid: Tirsdag kl. 10-12, onsdag kl. 19-21 samt efter aftale med lederen
Leder: Børge E. Hansen, Bavnebjerg 17, Nordby, 6720 Fanø. Tlf. 75 16 23 25

Sognearkivet i Nordby har for 1991 noteret 126 besøgende i gæstebogen. En del er dog gengangere, men tallet er nok alligevel højere, idet vi ofte glemmer at få gæsterne skrevet ind. 45 afleveringer har indeholdt alt fra skøder og slægtsoversigter til amerikanske fupaktier i guld, olie og jernbaner fra en i USA bosiddende fannik.

Afleveringerne består bl.a. en eksamensopgave (studentereksamen) om mejeriet, baseret på arkivets materialer, samt en opgave til lærerpraktik i et lille hefte, hvor sejlskibstiden på Fanø danner grundlaget for matematikopgaver i en 7. kl. Et lille spændende og utraditionelt stykke arbejde.

Blandt de mange fotos er en righoldig samling fra digebyggeriet 1988-89 samt fra den første stormflod efter digets færdiggørelse (nutiden bliver jo en dag fortid!).

Som sædvanlig har arkivet i vid udstrækning assisteret ved udarbejdelse af slægts- og anetavler.

Som en udløber af 250-års jubilæet for øens frikøb fra Kronen har arkivet modtaget en video med alle de TV-udsendelser, der har været i forbindelse med jubilæet, ligesom TV-Syd har foræret arkivet en video med kanalens udsendelser om Fanø i jubilæumsugen.

Sognearkiverne har fra kommunen modtaget det sædvanlige tilskud til driften, og vi skylder Fanø Spare- og Laanekasse samt Brandkassen for Skads m. fl. herreder en hjertelig tak for bidrag til arbejdet.

Sønderho-arkivet

Landevejen 41, Sønderho, 6720 Fanø
Åbningstid: Mandag kl. 19-21 samt efter aftale med lederen
Leder: Jørgen Lind, Møllegården, Sønderho, 6720 Fanø. Tlf.: 75 16 41 14

Sønderho-arkivet har igen i 1991 haft et godt år med mange afleveringer, i alt 54, mange besøgende og mange hyggelige timer - med eller uden arbejde.

Blandt indkomne negativer og fotos af begivenheder, huse, skibe, personer, blandt nye og gamle bøger, artikler, erindringer, breve, sange og blandt kontrakter, obligationer, skøder, arveanmeldelser, brandpolicer, auktionsdokumenter, gavebreve lysner en hel samling turistbrochurer fra ca. 1925-1955 op som en spændende og farverig do-

kumentation over turismens udvikling. Videre er indkommet diverse avisudklip, herunder en hel bog fuld, og vi har naturligvis selv samlet alt om Fanøs "Mahogny-eventyr". Endelig har vi modtaget arkivet fra Sønderho Understøttelsesforening, der blev oprettet i 1870. Arkivet lå i en gammel rusten blikkuffert, der desuden rummede andre regnskabsbøger samt en flot kopi af den trykte placat af 10. May 1741 vedr. auktionen over Krongodset.

Også i det forløbne år har arkivet/Jørgen Lind leveret en del ældre fotografier til bøger og publikationer, herunder ikke mindst til Fanø Lokalhistoriske Forenings medlemsskrift.

Ved generalforsamlingen i april blev Tove Schou - en "gammel" Sønderho-pige - indvalgt i arkivets bestyrelse, og det er vi glade for.

Vore faste støtter: Skads M. Fl. Herreders Brandkasses Fond, Fanø Spare- og Laanekasse samt Fanø Kommune har igen sørget for vort eksistensgrundlag, og vi har været så sparsommelige, at vi kort før jul kunne anskaffe os en ny, brugt kopimaskine.

Tak til alle, der gjorde 1991 til endnu et godt år for Sønderho-arkivet.

Grindsted Kommune

Lokalhistorisk Arkiv, Grindsted Bibliotek

Tinghusgade 16, 7200 Grindsted. Tlf. 75 32 09 00
Åbningstid: Læsestuen: Mandag, onsdag og torsdag kl. 14-19.30, tirsdag kl. 10-19.30, fredag kl. 10-17 og lørdag kl. 9-12 (bibliotekets åbningstid). Arkivet: Mandag-fredag kl. 14-17 eller efter nærmere aftale med lederen
På læsestuen findes der bl.a. kirkebogskopier indtil 1891 og folketællinger indtil 1906. Slægtsbøger, håndbøger for lokalhistorikere og registraturer over arkivets indhold
Leder: Overbibliotekar Søren Peder Nielsen.
Tlf. 75 32 42 78

Arkivets bogbestand er i 1991 blevet edb-registreret sammen med bibliotekets. Arkivalier og kort er stadig registreret på kartotekskort.

Der har ikke været ressourcer til opsøgende arbejde i arkivet, men dagen og vejen med dens skriftlige forespørgsler og skemaer samt mundtlige henvendelser fra nær og fjern besvares efter formåen - mangen gang bidrager dette i sig selv til arkivets vækst.

Film og skriftligt materiale lånes hjem fra andre arkiver, og med et nærmest stationær skriftlæsningshold er der en frugtbar vekselvirkning.

Besøgsprotokollen tæller godt 400 navne for 1991. Enkelte kursushold har fået almindelig orientering i samlingerne, men udfarende virksomhed og egentlige tiltag i arkivarbejdet ligger i venteposition.

Hejnsvig Lokalhistoriske Arkiv

Åbningstid: 1. onsdag i måneden kl. 14-16 og
3. onsdag kl. 18-20
Leder: Anders Jakobsen, Tyttebærvej 16, 7200 Grindsted.
Der er i 1991 registreret 262 arkivalier. Fremhæves kan beretning og foto om tørvefabrikation, afvanding og vejarbejde i Fugdal Mose.

Et ringbind med fotokopier af avisudklip om Hejnsvig Skole og dens omgivelser bør også nævnes.

Helle Kommune

Agerbæk Lokalhistoriske Arkiv

"Sognelunden", 6753 Agerbæk
Åbningstid: Efter aftale med lederen eller bestyrelsesmedlemmer
Leder: Thorvald Klit, Parkvej 8, 6753 Agerbæk.
Tlf.: 75 19 63 92

Tilgangen af arkivalier fra området har været småt. En enkelt rager dog op med nogen tidshistorie.

Det tidligere nævnte punkt, billedregistrering, har i vinter været i gang. Nogle af lokalforeningens bestyrelsesmedlemmer og enkelte kompetente medhjælpere udefra har været i gang med arbejdet. Den anskaffede fotokopimaskine har været en god hjælp i dette arbejde.

Årets udflugt gik til Egtvedegnen-Tørskind Grusgrav-Egtved-pigen-Den gamle købmandsgård med afslutning i Randbøl. Der var god tilslutning.

Det mest interessante og tidskrævende er indføringen af egnens slægter i det amerikanske P.A.F-system, hvor de enkelte generationer fremtræder familievis fortløbende, ligesom man kan søge efter navne.

Der er jævnlig besøg eller henvendelse fra slægtsforskere, ligesom skolen også viser interesse.

Fåborg Lokalhistoriske Arkiv

Fåborgvej 38, Fåborg, 6818 Årre
Åbningstid: Efter aftale med lederen
Leder: Ane Marie Nielsen, Fåborgvej 18, 6818 Årre. Tlf.: 75 19 50 59

Lokalhistorisk Forening for Fåborg og Omegn, som arkivet hører ind under, har vedtaget nye vedtægter, som er godkendt af SLA og Ribe Amts Lokalarkiver. Samtidig er medlemskabet bekræftet.

Den 21. februar holdtes ordinær generalforsamling. Et af medlemmerne, den nu 88-årige Hans Sørensen, Fåborg, fortalte om afstemningen i et sønderjysk sogn den 20. februar 1920. Han tjente på dette tidspunkt på en gård i det pågældende sogn. Meget interessant, for det førte til kontakt med og udveksling af materiale med det sønderjyske sogn, idet et andet medlem viste sig at "være derudefra". Der var ca. 30 deltagere med til arrangementet.

Den årlige udflugt gik til Sønderskov Hovedgård og Skibelund Krat. Der var ca. 40 deltagere med.

Årets største begivenhed blev indretningen og ibrugtagningen af nye arkivlokaler på Fåborgvej i en velegnet lejlighed på 33 kvadratmeter med forgang, toilet, møde- og udstillingslokale, arbejds- og arkivrum og et mindre magasin. Lejemålet finansieres ved tilskud fra Helle Kommune og Varde og Omegns Museum. Møbleringen har foreningen betalt. Til driften er der modtaget legat fra Skads m. fl. Herreders Brandkasses Fond, tilskud fra Fåborg Borgerforening og en enkelt privat sponsor. Foreningen har 140 medlemmer.

Landbohistorisk Selskab har opfordret lokalarkiverne til at få samlet og nedskrevet landmandserindringer. Indtil nu har to af vore medlemmer, Hans Sørensen og Sv. Sidelmann, udarbejdet betydningsfyldt materiale.

Grimstrup Sognearkiv

Grimstrup Bibliotek, Grimstrup, 6818 Årre
Åbningstid: Efter aftale med lederen
Leder: Dagmar Lyndgaard, Trehøjevej 16, 6818 Årre.
Tlf.: 75 19 21 85

I årets løb har vi modtaget 13 afleveringer. Vi har desuden haft seks telefoniske/skriftlige henvendelser om slægtsforskning og foreningsjubilæer. Der var været seks besøg på arkivet i årets løb.

Den 21. marts holdt vi generalforsamling. Der var god tilslutning. Alle valg var genvalg. Kirsten Wenzel Rebsdorf talte om heksen Maren Spliids skæbne og hekseforfølgelse i vor tid.

Reklamefolderen, vi udsendte, har givet os mange nye medlemmer, hvad der har glædet os meget.

En sommerudflugt blev arrangeret, men måtte aflyses på grund af manglende tilslutning.

Vagn Husted har udgivet en bog om hans barndomstid i Hjortkær og om landsbyen med dens skole, forsamlingshus, livet på landet m.m. Han har også fået rejst en mindesten over den helt gamle skole i Hjortkær. Selv om det ikke er sognearkivet, der står bag det, synes vi det bør med i beretningen.

Næsbjerg Sognehistoriske Arkiv

Åbningstid: Første torsdag i måneden 18.30-19.30 og efter aftale med lederen
Leder: Niels Jørgen Poulsen, Villavej 19, Næsbjerg, 6800 Varde. Tlf. 75 26 70 19

Øse-Næsbjerg sognearkiver havde årsmødet i Næsbjerg Skole, hvor Verner Bruhn fortalte om skolerne og deres betydning. Der var godt fremmøde, og vi havde en god aften.

Ligeledes havde vi sammen med Øse-arkivet en god aftentur til Baldersbæk, Høllund Søgård og Vorbasse. Øse-arkivet havde arrangeret denne tur.

Næsbjerg Sognearkiv har i år fået 25 afleveringer, mange fotografier, forskellige protokoller, deriblandt to brandforeningsprotokoller fra 1918-1970. Der har desuden været en del besøgende på arkivet og nogle skriftlige henvendelser.

Vester Starup Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Helle Plejehjem, Vinkelvej 2, Tofterup, 7200 Grindsted
Åbningstid: 1. og 3. tirsdag i hver måned fra kl. 14-16
Ledere: Valdemar Jørgensen, Hovborgvej 11, Tofterup, 7200 Grindsted. Tlf. 75 33 71 28 og Jens Skov, Vinkelvej 3, 7200 Grindsted. Tlf.: 75 33 70 55

Arkivet har i 1991 modtaget 18 afleveringer - arkivalier af forskellig art - og billeder enten som gave eller til kopiering, ligesom vi også selv tager ud og fotograferer aktuelle begivenheder til indlemmelse. Ætlinge af en gammel Starup-slægt har indleveret en ca. 200 år gammel salmebog og en bibel, som desværre mangler bind og de første 247 sider, men dog alligevel en diger sag på 12 cm., når den ligger ned. Nok ikke just egnet til aftenandagt i alkoven!

Fra Maja og Thorvald Markussens dødsbo har arkivet fået foræret et hængeskab med 88 pokaler og medaljer af ædelt metal, som Markussen har hjembragt som præmier ved oste- og smørbedømmelser i sin tid som mejeribestyrer på Starup Andelsmejeri fra 1929-1967. Fra en ophævet ringriderforening er indleveret to sølvpokaler, to sølvskjolde og et skærf med 15 sølvskjolde.

Arkivet har haft 98 besøgende, heraf 50 skoleelever på én gang. Der har været en del skriftlige og telefoniske kontakter fra folk, der søger deres rødder. Aftenturen

den 29. maj gik til Vorbasse Museum, netop på Sigrid Skygebjergs sidste dag som kustode. Vi fik en interessant beretning om museets tilblivelse, hun viste os omkring og senere, ved kaffen på Vorbasse Kro, fortalte hun om sin far, Anton Christensen og læste nogle af hans mange egns- og hjemstavnsdigte.

I lighed med de to sidste år har LOF benyttet arkivets læsesal til et kursus, som i år omfattede slægtsforskning og gotisk skriftlæsning - dygtigt og interessant formidlet ved Olga Pedersen.

Øse Sognearkiv

Stationsvej 3, Nordenskov, 6800 Varde
Åbningstid: Torsdage 15-17 og i følge aftale med lederen
Leder: Johannes Madsen, Solsortevej 8, Nordenskov, 6800 Varde. Tlf. 75 29 81 59

1991 har været et roligt år. Der har været en del afleveringer, hvoraf kan nævnes to erindringsbøger og en regnskabsbog fra en håndværker. En aflevering fra den tidligere graver indeholdt mange interessante ting. En pensionist har fortalt træk fra sin skoletid, hvilket vi optog på bånd. Vi har modtaget tegning og beskrivelse af det gamle fattighus, opført 1834 i det nuværende Nordenskov by. Vi fik sat en tidligere landmand til at give et bidrag til indsamlingen af landmandserindringer. Endvidere har vi "sakset" udklip fra avisen vedrørende vort sogn.

Der har været en del henvendelser angående oplysninger om slægtsforhold, ligesom der har været en del besøg i samme ærinde. To skoleklasser har været på besøg. Eleverne var meget interesserede i oplysning om gårde og huse og billeder deraf. Endvidere har vi haft besøg af vennekredsen til De gamles Hjem i Nordenskov.

Vor forening har rettet henvendelse til menighedsrådet med opfordring til at bevare de gamle gravsten og ikke tilintetgøre dem.

Ved årsmødet holdt seminarielektor Verner Bruhn, Esbjerg, et interessant foredrag om Den vestjyske Skole. Vi havde god tilslutning til arrangementet.

I et dejligt sommervejr havde vi en fin aftentur til Baldersbæk, Hølund Søgård og Vorbasse Museum. Vi havde museumsinspektør Jørgen Selmer, Grindsted, med på turen. Han fortalte meget interessant om plantagerne og deres ophavsmænd.

Lokalhistorisk Arkiv for Årre Sogn

Årre Skole, Skolegade 25, 6818 Årre
Åbningstid: Efter aftale med lederen
Leder: Knud Lykke Christensen, Elmegade 11, 6816 Årre. Tlf. 75 19 23 37

I 1991 har der stort set ikke været afleveringer - bortset fra nogle enkelte fotografier. Arbejdet med at registrere fotografierne fortsætter.

Som tidligere år har der været nogle forespørgsler vedr. kirkebøgerne, og i de fleste tilfælde har spørgsmålene kunne besvares.

Emnet for årsmødet var "Udgravninger i Helle Kommune". Arkæolog Lene B. Frandsen fra Varde Museum fortalte om sit arbejde med udgravninger bl.a. i Helle Kommune. Samtidig med foredraget blev der vist lysbilleder fra udgravningerne.

Under "Lokale indslag" fortalte Hans Wenzel om "Den røde redaktør" - en gårdmandssøn fra Jyllerup, der blev fagforeningsmand og socialdemokratisk redaktør.

Efter kaffen var der generalforsamling. Ca. 25-30 personer var mødt op til en god aften.

Holsted Kommune

Aastrup Sognearkiv

Grenevej 10, 6752 Glejbjerg
Åbningstid: 1. og 3. torsdag i måneden kl. 15.00-19.00 samt efter aftale med lederen
Leder: Olga Pedersen, Boldingvej 16, 6752 Glejbjerg.
Tlf. 75 19 82 80

Aastrup Sognearkiv har i 1991 haft et udbytterigt og spændende år. For det første har vi fået virkelige spændende afleveringer fra forskellige egne af landet. Afleveringerne indholdt breve, billeder og personlige papirer som f.eks. eksamensbeviser for Kresten N. Hansen, der var lærer i Aastrup Skole fra ca. 1883 til 1927. Vi modtog ved samme lejlighed et billede af Aastrup Kirke. Det stammede fra ca. 1895. Det er det ældste billede, arkivet har af kirken, og det viser, at tårnet på det tidspunkt ikke var hvidkalket som i dag.

Arkivet har i samarbejde med Holsted Arkiv medvirket ved udgivelse af endnu en billedbog. Denne gang handlede den om service og transport. Det fik os ud på en spændende opgave med at skaffe billeder af de gamle vognmandsforretninger i vort område.

Desuden har arkivet atter i år udgivet det lokale julemærke, der også denne gang var tegnet af Asser Høgsbro Østergård, Vejle. Julemærket blev præsenteret på årets julemesse i Glejbjerghallen, hvor arkivet var til stede med en udstilling, der absolut var et af messens største trækplastre.

Arkivet har i efteråret haft besøg af Sydvestjysk Egns- og Slægtshistoriske Forening, der er hjemmehørende i Esbjerg. Aftenen startede i kirken, hvor arkivlederen gav en

orientering om bygningen og inventaret. Derefter besøgte man arkivet og sluttede på Hotel Glejbjerg med lysbilleder og fortælling om sognet og byen. Arrangementet gentoges senere med meget stor tilslutning fra Glejbjergborgere.

Desuden har arkivlederen været underviser ved flere kurser i gotisk skriftlæsning eller arkivkundskab i amtet og har derudover holdt flere lokalhistoriske foredrag.

Lokalhistorisk Arkiv for Holsted Kommune

Vestergade 17, 6670 Holsted. Tlf. 75 39 20 10
Åbningstid: Onsdag kl. 14-18, i perioden 1. oktober-1. april tillige tirsdag kl. 19-21
Leder: Chr. Carstensen. Tlf. 75 39 22 59

På grund af andre gøremål har man i 1991 kun nået at registrere 88 afleveringer med i alt 1020 enheder. Da antallet af faktiske afleveringer har været uændret, er stakken af igangværende arbejder påny stigende.

Grunde til disse forhold er dels, at man ikke har haft den samme arbejdskraft til rådighed som tidligere, dels at man er i gang med et par store arbejdskrævende opgaver, hvoraf den ene består i ompakning af arkivalierne i de anbefalede kasser. Dette arbejde er både tidskrævende og også ret kostbart. Derfor vil man anbefale de arkiver, der ikke har fået det gjort endnu, at få startet inden opgaven bliver for uoverskuelig.

Det andet arbejde, der er sat i gang, er oversættelse og renskrivning af Liber Daticus for Føvling-Holsted præsteembede. Det er en noget stor historie, bestående af fire bind, hvoraf det ældste er fra 1828. Da disse protokoller er på vej til Landsarkivet i Viborg, er det vigtigt at få dem transskriberet lokalt forinden.

En Liber Daticus er præstens dagbog. Den er en vigtig kilde til forståelsen af den tid og hvad der skete på egnen, idet præsten foruden at være sjælesørger også var formand for skolekommissionen og fattigkomissionen, siden også for sogneforstanderskabet. I hans dagbog indførte han et resume af alle embedsskrivelser. Hvis der var sager, som havde betydning for hans mange gøremål, blev de afskrevet ordret. Det gælder f.eks. sager om skolevæsenet, hvor den indbyrdes undervisningsmetode var meget aktuel omkring 1830'erne.

Besøgstallet i arkivet har været i fortsat stigning, hvorfor vi igen har udvidet åbningstiden, som nu er på seks timer ugentlig i vinterhalvåret og fire timer i sommerhalvåret. En yderligere udvidelse har været på tale, men er foreløbig stillet i bero, hvorimod der i den kommende tid vil blive trukket mere på den frivillige arbejdskraft.

På arkivet har der været omkring 200 gæster, og man har haft omkring 100 skriftlige og telefoniske henvendelser. Derfor vil det være nødvendigt i hvert fald at udvide arbejdstiden.

Vi har deltaget i seks arrangementer med film, lysbilleder og foredrag. Til disse har der været omkring 250 tilhørere. Også disse tager til i antal, hvilket er glædeligt.

I samarbejde med de øvrige arkiver i kommunen udsendte vi i december 1991 femte bind af "Historisk Billedbog". Bogen, der omhandler serviceerhverv og transport, blev trykt i 700 eksemplarer, hvor der ved årsskiftet kun var ca. 150 tilbage, hvilket man må karakterisere som meget tilfredsstillende.

Tobøl Egnsarkiv

Åbningstid: Efter aftale med lederen
Leder: Knud Aage Bruun, Ribevej 64, Tobøl, 6683 Føvling. Tlf. 75 39 81 96

Året er fået stille og roligt uden afleveringer og uden egne fund trods ihærdig eftersøgning.

Arkivet har dog modtaget fire landmandserindringer og forventer tre-fire mere.

Ribe Kommune

Farup Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Kolint 11, 6760 Ribe
Åbningstid: Efter aftale med lederne
Ledere: Agnete og Hans Toft, Hillerup Engevej 5, 6760 Ribe. Tlf. 75 43 12 70

I det forløbne år har vi kopieret en del folketællingslister. Endvidere har vi fået resten af kirkebøgerne fra 1815-1891 på mikrokort. Til at læse dem på har vi købt et brugt læseapparat fra Landsarkivet i Viborg. Menighedsrådet betalte læseapparatet.

Endvidere er der arbejdet meget med fotografier og avisudklip.

Hviding Sognearkiv

Råhedevej 6, 6760 Ribe
Åbningstid: 1. tirsdag i måneden kl. 15-17 eller efter aftale
Leder: Laurids Nygård Nielsen, Højvej 5, Gl. Hviding, 6760 Ribe. Tlf.: 75 44 52 07

Der var trængsel ved Jernved Sognearkivs stand på forårsmessen i Kongeåhallen den 6. og 7. april 1991. Foto: Hans Otto Kristensen.

Arkivet blev, med god hjælp fra RAL, startet i foråret. Vi er ikke kommet i gang med en egentlig registrering, men har allerede modtaget en hel del materiale, bl.a. mange fotografier. Vi har ligeledes modtaget en meget stor samling kortmateriale samt et aftryk af "Hviding Bogen", skrevet af Thøste Thøstesen fra Fæsted. Alt dette er foræret os af Martin Jensen, Skamby fra Fyn, der stammer her fra sognet.

Først i det nye år skal vi i gang med registreringen, og der er vi blevet lovet god hjælp fra amtskonsulent Jytte Skaaning.

Jernved Sognearkiv

Jernved Andelskasse, Gørdingvej 11, Jernvedlund, 6771 Gredstedbro.
Åbningstid: 1. tirsdag i måneden kl. 19-20 eller efter aftale med lederen.

Leder: Børge Larsen, Gørdingvej 13, Jernvedlund, 6771 Gredstedbro. Tlf.: 75 43 50 51

1991 har været et stille år, hvad angår indkomne arkivalier, men et travlt år med hensyn af forespørgsler og besøg af slægtsforskere.

Arkivet har i år været benyttet af bl.a. Gredstedbro Boldklub, der fejrede sit 50-års jubilæum, i hvilken forbindelse bestyrelsen ønskede at se tilbage i tiden. Et andet eksempel på arkivets værdi bevistes, da en af sognets ældre ved et arrangement skulle fortælle om sognets foreningsliv i gamle dage - alt materialet fandtes i arkivet.

Der har været afholdt en udstilling uden for arkivet, nemlig i forbindelse med forårsmessen i Kongeåhallen. Der var mange besøgende ved standen.

Ribe Kommune har nedskåret tilskuddet til arkivet fra 1.500 kr. i 1900 til 500 kr. i 1991 - et latterligt beløb, der end ikke kan dække vore udgifter til kontingenter til

amts- og landsorganisation (RAL og SLA). Det er en uartighed, som er blevet påtalt.

Gredstedbro Borgerforening er trådt hjælpende til for at sikre arkivets fortsatte medlemsskab af de to organisationer RAL og SLA ved at yde et årligt tilskyd på 1.000 kr. Tilskuddet er øremærket til kontingenter. Det overskydende beløb må anvendes til arkivets drift- og/eller nyanskaffelser. Vi takker borgerforeningens bestyrelse for denne garantistøtte.

En stor opgave ligger og venter på at blive løst. Det er en registrering af arkivets billedsamling, som der er truffet forberelser til.

Ribe Lokalhistoriske Arkiv

Gjørtzvej 3, 6760 Ribe. Tlf. 75 42 17 00
Åbningstid: Mandag-torsdag: 12-15, fredag: 11-17
Leder: Bibliotekar Susanne Benthien

1991 har været et travlt år for arkivet med stadigt stigende besøg og henvendelser. 400 henvendelser har vi haft mod 260 året før. Og vi har modtaget 69 afleveringer, hvoraf nogle var meget store. F.eks. har vi fået alt materialet fra Det Danske Spejderkorps, Ribe Trop (14 arkivæsker), og et par store person- og forretningsarkiver.

Vi har lånt 30 arkivalieenheder ud til godkendte indlånsinstitutioner til brug for forskellige forskere.

En langtidsledig medarbejder har registreret resten af vores glaspladesamling, og der er skrevet registre til en stor del af glaspladerne.

En anden langtidsledig har sorteret og ordnet vores meget benyttede udklipsmapper og er nu ved at kopiere nogle af glaspladerne.

Vi har fået indrettet et primitivt, men velfungerende mørkekammer i Bibliotekets badeværelse (der er skam badekar og sorte fliser!). Det er en stor lettelse for os, at vi ikke længere skal sende glaspladerne ud i byen til fremkaldelse. Så nu ønsker vi os bare fotoudstyr, så vi også selv kan affotografere billeder.

De løbende udstillinger i bibliotekets udlånslokaler er stadig til stor glæde for publikum, og vi får gennem dem mange henvendelser om identificering og yderligere oplysning til fotografierne. Især en stor udstilling om fotografen Bodil Hauschildt og hendes fotografier var en succes, og folk kom langvejs fra - nogle helt fra København - for at se den. Den affødte flere afleveringer af Hauschildts billeder til arkivet.

Susanne Benthien har skrevet en artikel i "Ripenser-Bladet" om Jacob A. Riis's og hans kone Elisabeths kærlighedshistorie. Det førte til et 1-times lysbilledforedrag om samme emne, holdt i Antikvarisk Selskab. Dette foredrag kan vi nu tilbyde interesserede foreninger.

Susanne Benthien har været på kursus i Arkibas, og med bibliotekets kommende overgang til edb håber vi, at der også bliver råd til at købe dette, arkivernes EDB-program.

I 1990 fik vi bevilget en stilling på 18 timer ugentlig, og det har bekræftet os i vores tro på, at jo bedre forhold der tilbydes arkivet, jo bedre kan vi udføre vores arbejde til

Ribe har altid haft et utal af foreninger. En af de mere spøjse – »Gå-Mortentur-Foreningen« fra begyndelsen af århundredet, er her fotograferet på et postkort. Inden man begyndte dagens arbejde, gik man en rask tur ud til plantagen nord for byen og hjem igen.
Afsenderen af kortet skriver bl.a., at »siden vi har begyndt at gaa, er jeg ikke sovet over mig«. Foto: Ribe Lokalhistoriske Arkiv.

gavn for brugerne. Og publikum har da også belønnet os ved flittigt at bruge os. Så stort set har 1991 været et godt år for os. At vores lokaleforhold så er under al kritik - 25 m^2 - og med en masse arkivalier liggende under skunkene på bibliotekets uisolerede lofter og 48.000 glasplader i en kælder med fritliggende vandrør - ja, det er de kommunale myndigheders skyld og ansvar.

Historisk Arkiv i Seem Sogn

Seem-Varming Skole, Skallebæk, 6760 Ribe
Åbningstid: I skoletiden eller efter aftale med lederen
Leder: Søren Mulvad, Varming Vesterby 9, 6760 Ribe. Tlf.: 75 44 11 77

Historisk Arkiv i Seem Sogn har i det forgangne år modtaget tre afleveringer, heraf en større. Den stammer fra boet efter en tidligere mejeribestyrer og supplerer fortræffeligt, hvad her allerede findes af materiale om det tidligere Seem Andelsmejeri.

Arkivlederen har været på besøg på landsarkiverne i Åbenrå og i Viborg. Der er taget relevante afskrifter af Hviding Herreds skøde- og pantebøger. Besøget i Viborg gav desværre ikke det ønskede resultat, idet Ribe Landvæsenskommissions arkivalier tilsyneladende ikke kan søges efter en samlet plan, men er spredt blandt andre af amtets forretningssager.

Arkivet har bidraget til revision af et kommuneatlas over Ribe Kommune og de bevaringsværdige helheder her. Atlas er udsendt af Planstyrelsen.

Der har været to personlige henvendelser med forespørgsler, to telefoniske og fire skriftlige, heraf én fra New Zealand.

På hjemmefronten lægges i disse måneder sidste hånd på gennemgangen af og registreringen af sagerne ved Lustrup Birketing 1661-1714, hvilket forventes afsluttet i løbet af foråret 1992. Der skal udarbejdes person-, sag- og stedregister til udskrifterne.

Arkivet har rundsendt en folder med oplysning om arkivets virkekreds til samtlige husstande i sognet. Vi udgiver kvartalsvis nyheder fra arkivets gemmer i det lokale blad "Byhornet", hvor distriktets foreninger og institutioner også offentliggør nyheder.

Vi planlægger et "Åbent-hus-arrangement" i foråret 1992.

Spandet Sognearkiv

Spandet Skole, Arnumvej 9, Spandet, 6760 Ribe
Åbningstid: Efter aftale med lederen
Leder: Dinne Christiansen, Spandet Kirkevej 14, Spandet, 6760 Ribe. Tlf. 74 86 72 43

Arkivet har i 1991 modtaget 19 afleveringer.

Foreningerne i Spandet har fået lavet en videofilm om sognet. Den hedder "Årets gang i Spandet Sogn 1988/89" og kan lejes via arkivet.

Af aktiviteter i årets løb i øvrigt kan nævnes, at vi den 5. juni var på gåtur til et bestemt område i sognet. Derefter var der fælles kaffebord på skolen, hvor der blev givet en beskrivelse af turen. 45 personer deltog. Den 10. november var der udstilling i forsamlingshuset, og den 21. november var der udstilling i Mødetstedet om folkedans.

Desuden har vi holdt arkivudvalgsmøder og registreringsmøder. I år er det fotografierne, vi især arbejder med.

Lokalhistorisk Arkiv for Vester Vedsted Sogn

V. Vedsted Skole, V. Vedsted Byvej 55, V. Vedsted, 6760 Ribe.
Åbningstid: Efter aftale med lederen
Leder: Tage Rosenstand, Engdraget 43, Øster Vedsted, 6760 Ribe. Tlf.: 75 42 21 25

Takket være et ihærdigt arbejde med samlingerne er registreringen af arkivalierne nået så vidt, at næste fase bliver udarbejdelse af søgekort. Vi står herefter godt rustet til at tage fat på de mere udadvendte opgaver og har nu god erfaring i registreringsarbejdet, så vi er klar til at tage os af nye afleveringer.

En aften i juni foretog bestyrelsen en vellykket cykeltur til udvalgte, seværdige lokaliteter i sognet. En sådan aftentur giver ny inspiration, blandt andet til dem, der forsøger at sætte gamle bygningsfotos på rette plads.

Arkivet holdt sit årsmøde lidt forsinket den 21. januar 1992. Denne gang var det Frede Pinborg, Ry, der fortalte om sin skolegang i Vester Vedsted i 1920'erne. Det var meget vellykket, for alle de gamle skolekammerater var mødt op. Snakken gik livligt ved de små borde, og der blev udvekslet mange gamle minder.

Årsmødet understregede det gode forhold mellem lokalarkiv og beboere. Vi benyttede lejligheden til at rette en særlig tak til Meta Hvass, Okholm. Hun har en veninde i København, Kirsten, som er flittig ved strikkepindene. Derefter sælger Meta varerne i Brugsen i Vester Vedsted, og pengene går til lokalarkivet. Dér falder de på et tørt sted, så arkivet siger tak til.

Vilslev Sognearkiv

Kongeådal Skole, Kongeådal 17B, 6771 Gredstedbro
Åbningstid: Efter aftale med lederen
Leder: Harry Thomsen, Sønderbyvej 15, Vilslev, 6771 Gredstedbro. Tlf. 75 43 12 59

Arkivet har haft et stille år, men vi har dog lavet kladde om ejerne af de gamle gårde i Vilslev, da de blev købt fri fra Kjærgård.

Et kig i gæstebogen viser dog 25 besøgende. Foråret 1991 har vi været på gæstevisit i Guldalderklubben i Sejstrup og viste der filmen: Høbjergning i marsken fra Vilslev enge.

Endvidere er arkivet medudgiver og stofleverandør til et lille sogneblad, der uddeles gratis i Vilslev og Hjortlund sogne.

Varde Kommune

Alslev Sognearkiv

Thueslund, Alslev, 6800 Varde
Åbningstid: Mandag kl. 19.30-21.30
Leder: Agnes Jensen, Korshøjvej 9, Alslev, 6800 Varde.
Tlf.: 75 26 90 97

Billum Lokalhistoriske Arkiv

Billum Skole, Kildegårdsvej 18, 6852 Billum
Åbningstid: Efter aftale med lederen
Leder: Gunhild Jeppesen, Kirkebyvej 17, 6852 Billum.
Tlf. 75 25 82 41

Arkivet har i 1991 registreret 14 afleveringer - af forskellig art. Vi fik godkendt vedtægter i det forløbne år og er således medlem af RAL og SLA, hvilket er både godt og nødvendigt for arbejdet med lokalhistorie.

Arkivet deltog i Billum Forsamlingshus 100 års dag d. 26. april med udstilling af billeder og plancher med emner fra Billum Sogn gennem 100 år.

Skads med flere herreders Brandkasses Fond og Sparekassen har begge igen glædet os med økonomisk støtte.

Horne Sognearkiv

Åbningstid: 1. fredag i hver måned kl. 15-17
Leder: Anna Uhre Schmidt, Solvangen 12, Horne,
6800 Varde. Tlf. 75 26 01 06

I årets løb har Horne Sognearkiv kun modtaget ganske få afleveringer, men der er alligevel nok at tage fat på. Der har været mange forespørgsler fra folk - både besøgende og telefonisk - der var interesseret i slægtsforskning. Det giver ekstra arbejde, men spændende er det, når man kan hjælpe.

I år er vi gået i gang med at udforske gårdenes historie.

På åbningsdagen er der ikke så mange besøg, men i tilknytning til skolefesten var der mange interesserede.

Desuden har vi haft besøg af spejderne, hvor vi fortalte om vores arbejde. Hos de børn, der kunne finde oplysninger om deres forfædre, var der stor spørgelyst, for tilflytterne var det knap så spændende.

Janderup Lokalhistoriske Arkiv

Biblioteket, Vesterled 46, 6851 Janderup
Åbningstid: Første onsdag i hver måned kl. 19-21
dog ikke juli og august
Leder: Viggo Mikkelsen, Hebovej 39, 6851 Janderup.
Tlf. 75 25 80 92
Kasserer og bogsalg: Henning Østergaard Jensen,
Åkirkevej 40, 6851 Janderup. Tlf. 75 25 80 50

I årets løb har vi modtaget 36 afleveringer, deriblandt en sognefilm fra Janderup, som skal renoveres og overspilles til video.

Der har i år været 11 henvendelser fra personer, der ønskede oplysninger om deres forfædre, heraf en fra USA.

Arkivet har haft billeder udlånt til en udstilling om Janderup Stadions 25 års jubilæum. Ligeledes deltog arkivet med en udstilling om "Hyllerslev før og nu" med tekst, kort og billeder ved "Folk og kultur" på Janderup Skole.

Arkivets medarbejder Willy Laursen deltog den 12. januar i et RAL-kursus i Holsted om ophavsret og tilgængelighed.

Den 9. februar var tre af arkivets medarbejdere, Willy Laursen, Sigurd Hansen og Viggo Mikkelsen, på kursus på Esbjerg Byhistoriske Arkiv i emnerne tilgængelighed, adgang til klausuleret materiale, udlån og udlånsregler.

Det årlige møde for arkiverne i Varde Kommune, hvor de økonomiske midler fordeles, blev afholdt den 22. april på Janderup Lokalhistoriske Arkiv.

Vi fik påbegyndt registreringen af vores foreningsarkivalier under vejledning af amtskonsulent Jytte Skaaning, Esbjerg Byhistoriske arkiv. Dette arbejder forventes færdig engang i 1992.

Thorstrup Sognearkiv

Thorstrup Skole, 6800 Varde
Åbningstid: Efter aftale med lederen
Leder: Kjerstine Kristensen, Nedrevej 16, Yderik,
6800 Varde. Tlf.: 75 26 44 43

1991 har været et stille år med et par afleveringer. Der har været en del henvendelser om oplysninger fra kirkebøger

og folketællingslister, og en forening har ønske oplysninger i forbindelse med en persons jubilæum. Der har ligeledes været forespørgsler om affotografering af et par billeder.

Der arbejdes på at få en sognefilm, der er optaget i 1968-70, overspillet til video, så den bliver nemmere at håndtere, og eventuelt få lagt en lydside på, mens man endnu kan huske, hvem de forskellige personer er.

Der har i 1991 været to personer på RALs kursus om søgesystemer.

Varde Lokalhistoriske Arkiv

Rådhuset, Torvet, 6800 Varde. Tlf. 75 22 37 74
Åbningstid: Tirsdag kl. 9-12 samt efter aftale med lederen
Leder: Thomas Villadsen. Tlf.: 75 22 35 25

1991 blev, af mange årsager, et travlt år, for Varde Lokalhistoriske Arkiv.

Efter Rita Christens død i oktober 1990 overtog A. Bjerregaard-Andersen midlertidigt ledelsen af arkivet. Med den viden og erfaring, som Bjerregaard-Andersen har oparbejdet gennem mange års arbejde på arkivet, ville det have været naturligt, at han havde videreført Rita Christensens arbejde som leder af arkivet. Det ønskede han ikke, og den 1. juni tiltrådte Thomas Villadsen som arkivleder.

Tidligt på året 1992 konteredes svære fugtskader i vore magasiner i kælderen, som medførte mug- og skimmeldannelser på arkivalierne. Vi rettede derfor straks henvendelse til Varde Kommune, hvis ældre arkivalier også er opbevaret i kælderen. Meget hurtigt og kontant, også ved hjælp fra Konserveringsanstalten i Ølgod og fra Varde Museum, har Varde Kommune "taget hånd" om problemerne og er nu i gang med en tilbundsgående reparation af Rådhusets fundament, som er den egentlige årsag til fugtindtrængningerne. Efterfølgende bliver magasinerne renoverede og lagt sammen til ét sammenhængende rum, ligesom der bliver installeret klimaanlæg.

Også vore daglige arbejdslokaler er nu sat pænt i stand, så vi hver dag kan glæde os over vore dejlige lyse lokaler, beliggende på bedste plads i byen.

Vi er nu fire medarbejdere, som møder hver formiddag, samt yderligere seks, som kommer hver tirsdag formiddag, og når de ellers har lyst og tid.

I 1991 har vi i gennemsnit haft mere end ét besøg om dagen, - til trods for, at vi officielt kun har åbent tirsdag formiddag! Hertil kommer skriftlige og telefoniske henvendelser.

I 1991 har vi modtaget 80 afleveringer mod 66 i 1990. Vi er glade for dem alle sammen, men specielt for Trap-Danmark, komplet i 15 bind, 5. udg. 1970, i en meget smuk indbinding, som en slægtning af Rita Christensen har foræret os.

Der arbejdes stadig intenst på udarbejdelse af slægtsbeskrivelser af gamle Varde-slægter. I afvigte år er der kommet otte nye til, således at arkivet nu råder over 45 beskrivelser.

Varde bys historie fra 1850 til i dag er under udarbejdelse. Vi bidrager med adskilligt materiale hertil.

I forbindelse med indleveringer har vi været katalysatorer til museets "Gloria"-udstilling, ligesom en udstilling i Den Danske Bank fra Byjubilæet i 1942 er affødt af en billedreportage i "Billed-Bladet" fra den 1. september 1942.

Videofilm er "in". Både som oplysende, men også som underholdende medium. Vi er nu i besiddelse af 28 videofilm. De fleste er overspillede fra indleverede "gamle" film. Det koster naturligvis at få foretaget en sådan overspilning, men vores lokale sparekasse har sponseret udgifterne hertil. Vi lejer dem ud! Enkelte populære, med specielt lokalt tilsnit, er ude en stor del af året.

Specielt for 1991 bør vi nævne det nyudkomne Kommuneatlas. Arkivet var repræsentere med en medarbejder i den rådgivende gruppe, som af kommunen var nedsat i forbindelse hermed. Et "underudvalg" af arkivmedarbejdere arbejdede specielt med registreringen af huse og bygninger, opført af bygmester H. F. Hansen i perioden 1865-1915. H. F. Hansen var den tids største lokale bygmester, og han opførte, eller medvirkede til opførelsen af, mere end 175 huse og større bygninger, alene i Varde by.

Endvidere har et antal arkitektstuderende, som arbejdede med på kommuneatlas'et, i vidt omfang søgt oplysninger hos os om byens gamle huse.

Det vigtigste resultat af færdiggørelsen af atlasset for os er naturligvis, at vi får dette meget smukke værk, men ligeså meget, at vi modtager et billedmateriale i et antal af ca. 4.000 fotos af huse opført før 1940 fra hele kommunen. Heraf skal ca. 1.500 frasorteres til sognearkiverne, så de vil også få glæde af dette meget store arbejde.

Tak til Varde Kommune for dette initiativ til "bevarelse" af et nutidigt billede af vor by for eftertiden.

Vi har over året diskuteret, om tiden er inde til at begynde med edb-registrering. Vi er blevet enige om, at det er den nok. Så det, og meget andet, vil vi arbejde videre på i 1992.

Vejen Kommune

Lokalhistorisk Arkiv for Vejen Kommune

Østergade 2, Postboks 83, 6600 Vejen. Tlf. 75 36 35 99
Åbningstid: Mandag-torsdag kl. 10-16, onsdag tillige kl. 16-17.30
Leder: J. Wilh. Rasmussen (konstitueret). Træffes ikke mellem kl. 11.30-14.30

Lokalarkivet for Vejen Kommune har igen haft et godt år med god interesse fra indenbys som udenbys side, hvad de knap 700 underskrifter i gæstebogen vidner om. Det er endda nogle færre end de foregående år, idet arkivet ikke kan modtage elevgrupper, der kun ønsker biblioteksmæssig betjening, og ikke længere har gulvplads til større grupper. Det har været nødvendigt at anskaffe flere reoler og skabe, og manglen på gulvplads besværliggør simpelthen besøg af større grupper - se også årsberetningen for 1990.

Året igennem er modtaget og journaliseret 81 afleveringer som gave, depot eller til gennemsyn og kopiering, bestående af mange hundrede arkivfonds.

Arbejdssituationen har året igennem været usædvanlig god, fordi de hjælpere på "jobpost", arkivet fik, har været mere end almindeligt interesserede, særligt i forbindelse med to jubilæumsudstillinger, der blev tilløbsstykker. Den ene udstilling, "Sydjydsk Udstilling 40 år", hvor også "veteraner" fra dengang var aktive, og en hel del af byens virksomheder bidrog som sponsorer, åbnede med Vejengardens klingende fanfarer på 40-års dagen, d. 1. juni. Den vakte stor interesse og måtte forlænges med en weekend, hvor publikum til tider stod som sild i en tønde. Et trækplaster var den film, som sognerådet dengang lod optage om by, egn og udstilling med minister- og kongebesøg, og som arkivet havde fået overspillet til video med kommentarer.

Den anden udstilling, "Bakkely Skole 100 år!", aktiverede også gamle elever og lærere og fik bidrag med "ting

Udstillingen »Bakkely Skole 100 år« var opdelt i fem tidsrum af 20 år. Boligkonsulent Elisabeth Hyldig fandt på Sønderskov-Museet eller hos private småting, der viste »design« gennem tiderne. De hvide striber til venstre var slagord/begivenheder fra samme tidsrum suppleret af fotos af skolens og byens udvikling. Der kom flere tusind mennesker i den weekend, jubilæet fejredes. Foto: Lokalhistorisk Arkiv for Vejen Kommune.

og sager" fra bl.a. Sønderskov Egnsmuseum og private. Ved begge udstillinger var boligkonsulent Elisabeth Hyldig uhyre aktiv og inspirerende, og uden hende store hjælp og lokalkendskab var udstillingerne ikke blevet det, de blev!

Året 1991 blev også det år, hvor arkivet første gang fik statstilskud, og takket være den forbedrede økonomiske situation kunne man ansætte "jobposten" Jette Hemmingsen pr. 1. december 1991 på fuld tid indtil videre. Jette Hemmingsen var en meget stor hjælp ved begge udstillingers forberedelse og ydede en større arbejdsindsats, end hun var forpligtet til.

Da arkivet så samtidig fik en ny langtidsledig som assistent, der også er levende interesseret i arbejdet, er vi nu i den hidtil bedste arbejdssituation nogen sinde.

Ølgod Kommune

Ansager Lokalhistoriske Arkiv

Skolegade 8, 6823 Ansager
Åbningstid: onsdag kl. 14-16 eller efter aftale
Leder: Ejvind C. Jensen, Kanalvej 4, 6823 Ansager.
Tlf.: 75 29 71 56

Ansager Lokalarkiv har i 1991 været præget af megen aktivitet. Besøgstallet på arkivet har i forhold til året før været stigende, men det synes også som de besøgende bruger mere tid til deres søgen i arkivmaterialet. Størstedelen er dog mest interesseret i slægtshistorie, og det kræver større støtte fra personalet, hvilket igen betyder mindre tid til arbejdet med registreringen.

Desværre må vi indrømme, at vores tid bliver meget indskrænket til dette arbejde, men galt var det vel også, hvis der ikke kom besøgende!

I årets gang har vi modtaget et noget større antal afleveringer end året før. Heldigvis er ikke alle lige store. En ret stor aflevering skal dog nævnes. Tidligere formand for Ansager Idrætsforening, Tage Petersen, der gennem 30 år har samlet materialer fra følgende foreninger: Ansager Fodboldforening, Ansager Gymnastikforening, Ansager Håndboldforening og Ansager Skakklub. Der var alle forhandlingsprotokoller, regnskabsbøger med bilag samt langt over 1.000 fotografier. Et meget stort materiale, som vi måtte bruge fire måneder til at registrere.

Arkivet har også i dette år været involveret i udstillinger, foredrag og undervisning.

Af større indkøb kan nævnes, at vi har købt et EDB-anlæg til registrering af arkivalierne. Arbejdet hermed vil blive påbegyndt i løbet af 1992.

Skovlund Sognearkiv

"Vesterled", Borgergade 24, Skovlund, 6823 Ansager
Åbningstid: Mandag kl. 19-21 samt efter aftale med lederen
Leder: Kaj Knudsen, Ansagervej 20, 6823 Ansager.
Tlf.: 75 29 20 70

Arkivet har modtaget en del arkivalier fra såvel dødsboer som private. Også antallet af foreningsarkiver vokser støt. Foreningerne er meget opmærksomme på at kunne deponere deres udskrevne protokoller, kasse- og medlemsbøger m.m. i arkivet.

Vi har lavet en udstilling i forbindelse med idrætsforeningens 75 års jubilæum.

En vandreudstilling, omfattende Ølgod kommunes fire byer, Ølgod, Ansager, Tistrup og Skovlund, var på besøg i vort arkiv i foråret. Arkivet har været ramme om dele af den store køkkenudstilling, som tidligere på året havde til huse i kulturhuset i Ølgod.

I alle tilfælde har der været stor interesse og gode besøgstal. Endelig var årets begivenhed selvfølgelig Ølgod Museums udgivelse af Nina Fabricius' bog om vestjyske småbyer i afvikling eller udvikling, hvori Skovlunds udviklingshistorie indgik som et vægtigt bidrag.

Bogudgivelsen havde en positiv indflydelse på interessen omkring det lokale arkiv.

Tistrup-Hodde Lokalhistoriske Arkiv

Tistruplund Områdecenter, Søndergade 38, 6862 Tistrup
Åbningstid: 1. tirsdag i hver måned kl. 15-17
Leder: Børge O. Andersen, Søparken 20, 6862 Tistrup.
Tlf.: 75 29 97 82

Lokalarkivet har haft et travlt år. Vi har kunnet glæde os over den øgede interesse, der er omkring arkivet: der har været stor interesse for at aflevere materiale til arkivet og øget interesse for at bruge det materiale, vi er i besiddelse af.

Den nok mest interessante aflevering fik vi i januar måned. Den var vel ikke så spændende for hvad den indeholdt, men mere for den forfatning, det var i. Det var et ret omfattende arkivalsk materiale fra perioden 1923-1946, som i over 20 år havde været opbevaret i en lade på en gård. Der forestod et omfattende arbejde med rengøring og sortering. For at komme det krybende utøj til livs, måtte arkivalierne gennemgå en kur i en dybfryser, og det ser ud til, at kuren er lykkedes.

Arkivet har været behjælpelig med materiale til forskellige projekter. Poul Tuxen har lavet en undersøgelse

over Ansager og Tistrup i pionerfasen 1870-1911, hvortil vi har levet mundtlige såvel som skriftlige oplysninger samt billedmateriale. Det samme har vi kunnet medvirke til ved en undersøgelse, som Nina Fabricius har lavet over småbyer i Ølgod Kommune. Undersøgelsen omfatter Gårde, Skovlund og Strellev. Begge projekter er udsendt som publikationer af Ølgod Museumsforening.

Der har i områdets skoler været projekter i gang om henholdsvis Gårde, Hodde og Tistrup byers historie. I den anledning har arkivet haft besøg af skoleelever og har stillet materiale til rådighed.

Vi har benyttet os af de gode forhold, der er på "Tistruplund", til at lave udstillinger. Fra Ølgod Museum har vi lånt vandreudstillingen "Hvad laver lokalarkiverne". Derudover har vi også haft både planche- og billedudstillinger. Ved et par "Åbent hus-arrangementer" på "Tistruplund" har vi haft døren åben på arkivet, og til vor store glæde har mange benyttet sig af tilbuddet.

Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv

Kulturhuset, Vestergade 5, 6870 Ølgod. Tlf.: 75 24 50 11, lok. 5
Åbningstid: Tirsdag kl. 14.30-17
Leder: Nich. Riis, Bakkevej 17, 6870 Ølgod.
Tlf.: 75 24 56 51

Arkivet har modtaget 45 afleveringer af forskellig art. En af de vægtige var fra en af de første købmandsforretninger i Ølgod fra perioden 1880-1930. Dette arkiv giver et godt indblik i, hvilket varesortiment der er forhandlet gennem de mange år.

Der er mange henvendelser i årets løb. Den stigende interesse for slægtsforskning mærkes også på arkivet.

Det er en stor tilfredsstillelse, når vi kan hjælpe med oplysninger, men det sker jo også, at vi må skuffe nogen, hvor vi hverken har billeder eller andet af og om en person. Vi må jo desværre ofte forgæves se efter omtale i dagbladene for familiebegivenheder, så vi må opfordre den enkelte til at gøre opmærksom på sådanne. I den strøm af nyheder, vi ser og læser i disse år, vil vi komme til at savne omtalen af de små, men vigtige lokale oplysninger. Vi må opfordre alle til at have dette i erindring.

Registre 1990-91-92

ved Gordon A. Larsen og Hans Jørgen L. Larsen

Personregister

Aa. Fjord, fisker, Esbjerg, s. 374
Abildgaard, Søren, tegner, s. 396 f, 401
Alkjærsig, Søren, s. 200 ff
Andersen, A. Chr., Grindsted, s. 271f
Andersen, Chr., smed, gmd., Almstok, s. 329 ff
Andersen, Lars, gmd., Hinnum, s. 330
Andersen, Marie, Lunderup, s. 408
Andersen, Poul, Gjettrup, s. 192-199
Andreasen, Andreas V., gdr., Sædding, s. 324 ff
Asmussen, Ole, arb., Esbjerg s. 201
Ballum, Christoffer P., præst, Lunde, s. 265
Baltersen, Niels, præst, Åstrup, s. 60
Barkentin, Niels, bager, Esbjerg, s. 200 ff
Bay, Martin, Mandø, s. 107
Bejerholm, Jens, Tjæreborg, s. 113
Bejerholm, Johanne, s. 113
Bejerholm, Margrethe, Tjæreborg, s. 113
Berg, A, arb., Varde, s. 78, 81
Bertelsen, Emmy K, Mandø, s. 103-108
Bertelsen, Jens C. Chr., præst, Mandø, s. 103 ff
Birch, Th., fabrikant, Varde, s. 83 ff
Bjerrum, Niels O., husm., s. 208
Bjerrum, Søren M., Esbjerg, s. 210
Bloch, Urban J., præst, Ål, s. 265
Blume, Rolf, Saarbrücken, s. 228 ff
Borch, Sigurd, dir., Esbjerg, s. 334 ff
Borchardsen, Hans, biskop, Ribe, s. 393 f
Bording, Laurids, Ribe, s. 393 ff
Borrebye, Poul M., præst, Varde, s. 268
Boysen, F.F., kapt., Esbjerg, s. 212
Brinch, Hans, Nordby, s. 424
Brink, degn, Thorstrup, s. 407
Broeng, Chr., gdr., Ål, s., 40
Bruun, fabrikant, Varde, s. 81
Bruun, Leopold, degn, Tjæreborg, s. 110
Bruun, O., læge, Esbjerg, s. 163-169
Bundesdatter, Maren, Skjødstrup, s. 266
Bundesen, Mads, gmd., Almstok, s. 329
Buthmann, stenhugger, Esbjerg, s. 210
Christensdatter, Anne, Hovborg, s. 329
Christensdatter, Karen, Almstok, s. 329 f
Christensdatter, Kirsten, Skjoldbjerg, s. 330
Christensdatter, Maren d.y., Almstok, s. 330
Christensdatter, Maren, Almstok, s. 330
Christensen, Christen., arb., Esbjerg, s. 212
Christensen, Christen, smed, Almstok, s. 330 ff
Christensen, Erik, dir., Vojens, s. 265 ff
Christensen, Mads, arbejdsm., Esbjerg, s. 209
Christensen, Mads, gmd., Almstok, s. 332
Christensen, Ole J., Billum, s. 201
Christensen, Peder, gmd., Hovborg, s. 330 f
Christensen, Peter, gdr., Gedbjerg, s. 46
Christensen, Peter, tømrerm., Esbjerg, s 211
Christensen, træskomand, Esbjerg, s. 210
Cold, overlæge, Esbjerg, s. 167, 169
Danielsen, fabr., Varde, s. 86-91
Dorndorf, Chr. H., tømrerm., Esbjerg, s. 201
Dragsbo, Peter, Esbjerg, s. 200-215
Dunker, Johan J., tømrerm., Esbjerg, s. 201
Ebsen, Aksel (Kløj), fisker, Esbjerg, s. 376
Eggebrecht, A., fagfor.fmd., Varde, s. 86
Eilskov, Niels A., præst, Ål, s. 268
Fahrner, Emil H.T., betjent, Esbjerg, s. 209
Feilberg, H. F., præst, Darum, s. 426
Frandsen, Lene B., arkæolog, Varde, s. 417 ff
Friis, gdr., Galthoved, s. 18 ff
Friis, Andreas, murer, Tjæreborg, s. 113
Friis, Berte, Ribe, s. 94, 96
Friis, Emil, bygmester, Tjæreborg, s. 110, 113
Friis, Hans, bygmester, Tjæreborg, s. 110 ff
Friisberg, Claus, adjunkt, Varde, s. 78-93
Fuglebjerg, Stine, Fåborg, s. 407 ff
Fuglebjerg, Thomas, husmand, Fåborg, s. 408 f
Fuglsig, Morten, gdr., Fuglsig, s. 408
Futtrup, A. M., præst, Esbjerg, s. 422 ff
Gebhardt, Louis, bygmester, Esbjerg, s. 211, 213
Gjødesen, Hans, gmd., Almstok, s. 329

Gotfredsen, H.C., købm., Nordby, s. 201 ff
Haagen, Claus, præst, Grindsted, s. 330
Hammer, Niels J., præst, Janderup, s. 268
Hansdatter, Kirsten, Starup, s. 198
Hansen, Anders, arbejdsmd., Esbjerg, s. 208
Hansen, Børge, lokalhist., Nordby, s. 424
Hansen, Carsten, mejeribest., Oksbøl, s. 319
Hansen, Edvard, Mandø, s. 423
Hansen, Ella, Skads, s. 116 ff
Hansen, H. Chr., kulhand., Esbjerg, s. 208
Hansen, H.C., møller, Esbjerg, s. 201, 214
Hansen, H.P., fagfor.fmd., Varde, s. 78 ff
Hansen, Jørgen M., arbejdsmd., Esbjerg, s. 210
Hansen, Jørgen, maler, Esbjerg, s. 242-249
Hansen, L., dyrlæge, Esbjerg, s. 245 ff
Hansen, Niels, maler, Esbjerg, s. 242-249
Hansen, Peder, gmd., Almstok, s. 329
Hansen, S. Brink, kapt., Fanø, s. 208
Henriksen, Frands, gdr., Kvong, s. 409
Herløv, Niels N., degn, Ål, s. 265-270
Hinrichsen, Thorkild, filolog, s. 403
Hoffman, Johan H., entrep., Esbjerg, s. 207, 213 f
Hofman de, s. 316
Holbak, Niels, maler, Esbjerg, s. 249
Holm, Johan, gdr., Fitting, s. 227
Ipsen, L.G., Oksbøl, s. 22 ff, 227 ff, 354 ff
Iversen, Chr., slagter, Esbjerg, s. 206
Iversen, Iver, Gunderup, s. 18 f
Iversen, Søren, gmd., Almstok, s. 332
Iversen, Søren, Holsted, s. 199
Jacobsen, læge, Esbjerg, s. 378
Jensdatter, Maren, Føvling, s. 192
Jensen, Carl P., importør, Nr. Nebel, s. 3-13
Jensen, Chr., gdr., Billum, s. 201
Jensen, Hans, gmd., Almstok, s. 332
Jensen, Jens Chr., snedker, Esbjerg, s. 210
Jensen, Jens, Gjettrup, s. 199
Jensen, Jess, gmd., Almstok, s. 332
Jensen, Lehde B., dir., Esbjerg, s. 208
Jensen, Peder, gmd., Almstok, s. 329
Jensen, Peder, Vrøgum, s. 268
Jespersen, Christian, lærer, Høm, s. 414
Jessen, Hans, murer, Billund, s. 32-36
Johansen, Jørgen P., Esbjerg, s. 205
Jokum, Hans, gdr., Varming, s. 411
Juhl, Mogens, Ribe, s. 392 ff
Jungersen, P., lærer, Vrøgum, s. 51
Jørgensen, Anders, forpagter, Seem, 187-189
Jørgensen, Chr., Esbjerg, s. 201
Jørgensen, Inger M., Esbjerg, s. 242 ff
Jørgensen, Jørgen, Esbjerg, s. 101
Jørgensen, Mads, ølhand., Esbjerg, s. 209
Jørgensen, Th., fagfor.fmd., Varde, s. 86
Kaaberbøl, Christen P., gdr., Grene, s. 34 f
Kaaberbøl, Peder, gdr., Grene, s. 34 f
Kall, Marie A., Mandø, s. 103 f
Kamp, Mads, E., Ribe, s. 187
Keller, bager, Esbjerg, s. 201
Kjeldsdatter, Ellen, Borre, s. 268 f
Knudsen, Ane Mette, Agerbæk, s. 407
Knudsen, Bent, arb., Esbjerg, s. 212
Knudsen, Gotfred, sognerådsf., Holsted, s. 254 f
Knudsen, Jens, gdr., Varming, s. 412
Knudsen, Knud C., gdr., Ål, s. 54 f
Knudsen, Niels, Hebo, s. 268
Koppe, tjenestedreng, s. 181-182
Krag, Hans, Jepmarkgård, s. 266
Kragelund, Helge, tømmerm., Hadsten, s. 427 ff
Krarup, Christen, præst, Føvling, s. 398, 401 f
Krins, Hubert, hist., Tübingen, s. 94-99
Kristensen, H.K., lokalhist., s. 418 f
Kristensen, Jens, kirkebetj., Skads, s. 122
Kristensen, Laust, gdr., Skads, s. 119
Kristensen, Marius, s. 404
Kristensen, Niels, gdr., Oksbøl, s. 221, 225
Kusk, Hans, husmand, Debel, s. 409
Kusk, Jens, gdr., Tjæreborg, s. 100 ff, 109 ff
Kusk, Kresten, gdr., Agerbæk, s. 407
Kvist, John K., lærer, Egtved, s. 272 f
Lange, Halfdan, ornit., Ribe, s. 382 f
Langsum, Esbern, s. 403 ff
Langvad, lærer, Esbjerg, s. 201
Larsdatter, Karen, Grene, s. 34 f
Larsen, Anders, gmd., Almstok, s. 329
Lassen, Rasmus, sognepræst, Ål, s. 265
Lauritsen, Søren, lærer, Årre, s. 345 ff
Lauritsen, V.S., rektor, Roskilde, s. 14 ff, 170 ff, 342 ff
Laursdatter, Karen, Almstok, s. 329
Laursen, Henrik, præst, Åstrup, s. 61
Leuenhagen, Hans F., arb., Esbjerg, s. 212
Lichtenberg, etatsråd, Engelsholm, s. 330
Lifberg, Niels, tømrer, s. 212
Liljegren, Johs. G., s. 397
Lime, Peder M., præst, Føvling, s. 393, 401
Lind, Jørgen, lokalhist., Sønderho, s. 425 f
Lindbach, kasserer, Esbjerg, s. 210
Lund, Paul, lejrleder, s. 233 ff
Madsen, Herman, Føvling, s. 402 f
Madsen, Laust, gdr., Starup, s. 407
Mathiasen, Ejner, Fitting, s. 227-237
Mejer, Hans, rektor, Ribe, s. 395 ff
Moltke, Erik, runolog, s. 400 ff
Mortensen, Andreas, arbejdsmd., Esbjerg, s. 209
Mortensen, Carl J., Esbjerg, s. 208
Must, Karen, Sønderho, s. 42
Mulvad, Henriette C., Ribe, s. 103

Mulvad, Peder L., præst, Mandø, s. 103
Mulvad, Søren, lærer, Varming, s. 185 ff, 410 ff
Munk, Mads H., sognefgd., Frederikshåb, s. 330
Møller, Frank, Esbjerg, s. 200
Møller, Frantz, Esbjerg, s. 201, 204
Møller, Frantz, smedemest., Esbjerg, s. 208, 214
Møller, H.P., støber, Esbjerg, s. 201
Nielsdatter, Kirsten P., Føvling, s. 197, 199
Nielsdatter, Kirstine, Ål, s. 267 f
Nielsen, fiskehandler, Esbjerg, s. 337
Nielsen, Anders K., gdr., Sædding, s. 324 ff
Nielsen, Anders, gmd., Donneruplund, s. 330
Nielsen, Ane Marie, arkivleder, Fåborg, s. 407 ff
Nielsen, Chr., sognefgd., Plouslund, s. 330
Nielsen, Christian S., møller, Starup, s. 61
Nielsen, Frands, natmand, Ribe, s. 186-189
Nielsen, Hans, Skjødstrup, s. 266
Nielsen, Jens (Kusk), Allerup, s. 408
Nielsen, Johanne, Mandø, s. 423
Nielsen, Mathilde, Sædding, s. 324 ff
Nielsen, Mette J., Sædding, s. 324 ff
Nielsen, Oluf, dr.phil., s. 398 f
Nielsen, Søren, bygmester, Esbjerg, s. 207
Nielsen, Thomas C., gmd., Grindsted, s. 330
Nielsen, Thomas, gdr., Grene, s. 35
Nielsen, Troels V., Sædding, s. 324 ff
Nissen, Niels, gdr., Varming, s. 415
Nyerup, Rasmus, oldforsker, s. 397
Nyland, Nick, læge, Esbjerg, s. 163-169
Ocksen, Johs., biskop, Ribe, s. 265
Olsen, Chr., fabr., Varde, s. 86 ff
Olsen, H.F., arb., Varde, s. 78
Olsen, Holger, Esbjerg, s. 204
Olsen, Jens, bager, Tradsborg, s. 209
Olsen, Knud, Esbjerg, s. 210
Olsen, N.P., logivært, Esbjerg, s. 201 ff
Olsen, O., bager, Esbjerg, s. 335
Olufsdatter, Beret, Almstok, s. 329
Olufsen, Christen, gmd., Almstok, s. 329
Ovnbøl, Anker, læge, Ribe, s. 68-77
Pagh, grosserer, s. 172
Pedersdatter, Karen, Almstok, s. 329
Pedersen, Agnes, lærer, Åstrup, s. 192, 193
Pedersen, Chr., gmd., Bøvl, s. 330
Pedersen, Erna, Nymindegab, s. 4-13
Pedersen, Kirstine, Fåborg, s. 407 ff
Pedersen, Maren, Fåborg, s. 409
Pedersen, Niels, gmd., Føvling, s. 190-198
Pedersen, Niels H., Esbjerg, s. 210
Pedersen, Nielsine, Rodebæk, s. 407 ff
Pedersen, Ole J., Esbjerg, s. 209
Pedersen, Olga, Glejbjerg, s. 58 ff, 123, 190 ff
Pedersen, P. Johnsen, sognefgd., Debel, s. 409
Pedersen, Peder, gmd., Føvling, s. 192
Pejsen, Kræsten, gdr., Årre, s. 21
Petersen, A., arb., Varde, s. 78
Petersen, Aksel, Sønderho, s. 424
Petersen, Anker, lejrchef, Oksbøl, s. 312, 315
Petersen, Emil, ing., Esbjerg, s. 207
Petersen, H.P. Aare, lærer, Esbjerg, s. 334
Petersen, Hans C., arb., Esbjerg, s. 212
Petersen, Hans F., arbejdsm., Esbjerg, s. 212
Petersen, Hans Th., vognmand, Esbjerg, s. 339
Petersen, Magnus, tegner, s. 398 f
Petersen, Richard, tømrer, Esbjerg, s. 205 f
Petersen, Sigrid, Sønderho, s. 424
Petersen, Søren, gdr., Seem, s. 415
Plumps, Mads, Debels, s. 408
Pontoppidan, Ditlev, Fåborg, s. 408
Pontoppidan, Erich, topograf, s. 396, 401
Posselt, bestyrer, Esbjerg, s. 211 f
Poulsen, Jens, gmd., Hejnsvig, s. 329
Poulsen, N.J., Esbjerg, s. 208
Poulsen, Niels, købm., Esbjerg, s. 209, 212
Poulsen, Poul, gdr., Seem, s. 415
Quist-Pedersen, grosserer, s. 172
Raagers, Maren T., Ribe, s. 186
Ramsing, V.J.A., provst, Darum, s. 401 f
Randløv, lærer, Sædding, s. 324 ff
Rasmussen, Henning, borgm., Esbjerg, s. 257 ff
Rasmussen, Jørgen D., arkivar, Esbjerg, s. 115
Rechendorf, præst, s. 173
Reimann, Carl G., Esbjerg, s. 207, 214
Reimers, Heinrich, tømrer, Esbjerg, s. 209
Resen, Peder, jurist, s. 396
Roersen, Poul, kromand, Randbøl, s. 330
Samuelsen, Peter J., fyrbøder, Esbjerg, s. 210
Schack, Peter, arb., Esbjerg, s. 201
Schmidt, Gunnar N., præst, Fåborg, s. 409
Schmidt, Iver H., Esbjerg, s. 208
Schmidt, J.C., købm., Varde, s. 204
Schnack, stenhugger, Esbjerg, s. 212
Schwitser, Claus, Juellingsholm, s. 329
Scmidt, Carl, gdr., Varming, s. 415
Schmidt, Paul, Varde, s. 81, 83, 86
Sillesen, Morten, gdr., Andrup, s. 210
Simonsen, Johannes B., fisker, Esbjerg, s. 370 ff
Simonsen, Niels Chr., fisker, Esbjerg, s. 370 ff
Simonsen, Peder, Kjærbjerge, s. 408
Skeel, Albert, lensmand, Ribe, s. 94 ff
Skeel, Christen, Ribe, s. 96 ff
Skeel, Christopher, Ribe, s. 94 ff
Skeel, Otto, Ribe, s. 96 ff
Skonvig, Jon, Bergen, s. 393 passim
Skov, Ane Marie, Esbjerg, s. 211
Skov, Hans, cand.mag., Randers, s. 382 ff
Stokholm, Herman, arbejdsmd., Esbjerg, s. 204
Storck, H., s. 403

Strøm, Henning, amtmand, Virum, s. 252-264
Svendsen, præst, Thorstrup, s. 407
Svendsen, Else C., værtinde, Esbjerg, s. 212
Svitzer, Rasmus E., præst, Varde, s. 265 ff
Sørensen, Arne, malerm., Esbjerg, s. 100
Sørensen, Bunde, Skjødstrup, s. 266
Sørensen, Frode, gdr., Ål, s. 37 ff, 216 ff, 311 ff
Sørensen, Hans P., Esbjerg, s. 206, 212
Sørensen, Jacob, sognerådsf., Guldager, s. 259
Sørensen, Jens (Aunbøl), gdr., Tange, s. 408
Sørensen, Laurids, arb., Varde, s. 81
Sørensen, Peder, gmd., Almstok, s. 332
Sørensen, Poul, skibstøm., Esbjerg, s. 207
Sørensen, S.A., fagfor.fmd., Varde, s. 86-90
Sørensen, Søren H., Esbjerg, s. 206
Taabbel G., fiskeeksp., Esbjerg, s. 373
Terkelsdatter, Maren, Føvling, s. 195
Thomsen, Aksel, sognerådsf., Lindknud, s. 261
Thomsen, Jens S.V., lokalhist., Viby J., s. 327 ff
Thomsen, Mathias, møller, Fåborg, s. 409
Thomsen, Søren, arb., Esbjerg, s. 201
Thomsen, Thomas, smedem., Esbjerg, s. 210
Thorsen, P.G., forskningsbibl., s. 398 f, 401
Traber, Dorthe Hedvig, Tjæreborg, s. 110
Traber, Josep, bygmester, Tjæreborg, s. 110 f
Tranbjerg, Hans, gdr., Gunderup, s. 21
Vad, Finn K., Ribe, s. 238 ff, 250 ff
Villesen, Kresten, Thorstrup, s. 407
Væring, Hans, Oksbøl, s. 267 f
Wangel, Jørgen, lektor, Sønderborg, s. 103 ff
Wiese, Agna, Esbjerg, s. 335
Wiese, Claus, arbejdsm., Esbjerg, s. 212
Wilkens, landinspektør, s. 200, 212
Wimmer, Ludvig, filolog, s. 399 f
Winckler, arb., Varde, s. 78
Witt, stenhugger, Esbjerg, s. 212
Worm, Ole, oldforsker, s. 392 ff, 418
Worsaae, J.J.A., prof., s. 401 f
Wøldike, Marcus P., præst, Varde, s. 265
Østergaard, K. Høgsbro, præst, Åstrup, s. 58 ff, 404 f, 414

Stedregister

Agerbæk s. 407
Allerup s. 408
Almstok s. 327 ff
Alslev s. 63, 201, 207, 258
Andrup s. 210
Ansager s. 261
Askov s. 106, 124
Billum s. 207, 218, 265, 267
Billund s. 35, 264
Blaksmark s. 218
Blåbjerg s. 260
Blåvandshuk s. 22, 111, 264, 354 ff
Boldesager s. 243
Borre s. 37 ff, 218 ff, 311 ff
Bramming s. 16, 19 f, 120, 170 ff, 239, 256 f, 261, 264
Bryndum s. 208, 258 f
Brørup s. 160, 240, 256, 259, 261
Bække s. 239
Børsmose s. 240
Darum s. 16, 208, 249, 256
Elkjær, Grindsted sogn s. 330
Esbjerg s. 14 ff, 41, 48, 63, 78 ff, 92, 100 f, 111, 119 ff, 163 ff, 172 ff, 200 ff, 242 ff, 258 ff, 334 ff, 372 ff
Fanø s. 21, 93, 104, 206, 208, 225, 264, 424 ff
Fardrup s. 239
Filskov s. 264
Fitting s. 227 ff
Folding s. 256
Føvling s. 190 ff, 201, 240, 392 ff
Fåborg s. 15 f, 170, 175, 244 f, 408
Gjesing s. 258
Gjettrup s. 192, 199
Glejbjerg s. 193
Grene s. 32 ff
Grimstrup s. 15 ff, 170
Grindsted s. 34, 166, 240, 257, 264
Guldager s. 206, 209, 249, 253, 257 ff
Gunderup s. 15 ff
Gørding s. 240, 261
Hebo s. 268
Hejnsvig s. 329
Hesselho s. 62
Hjerting s. 90, 200, 258
Ho s. 217, 268
Hodde s. 106
Holsted s. 16, 176, 199, 240, 261
Horne s. 201
Hostrup s. 258
Hovborg s. 261, 329
Hunderup s. 249
Hvidding s. 188, 264
Høm s. 414
Janderup s. 206, 226, 269
Jedsted s. 239
Jerne s. 15, 201
Juellingsholm s. 329
Jyllerup s. 15 f
Kjelst s. 208
Krog s. 35
Krusgård s. 408
Kærup s. 218
Lejrskov s. 264
Lindknud s. 261
Lunde s. 123
Lunderup s. 408
Læborg s. 240, 256
Lønne s. 13
Mandø s. 103 ff, 261 f, 423 f
Morsbøl s. 330
Nordby s. 200 f, 208, 249, 258, 424 f
Nymindegab s. 4 ff
Næsbjerg s. 15 ff
Nr. Farup s. 212
Nr. Nebel s. 46, 260
Oksby s. 354 ff
Oksbøl s. 22, 37 ff, 221, 311 ff, 360
Omme s. 173
Orten s. 218
Outrup s. 51
Randbøl s. 201
Ribe s. 14 ff, 62, 69 ff, 83, 96, 103 ff, 165, 170, 174, 176, 179, 185 ff, 200 f, 238 ff, 249 ff, 253 ff, 372, 382 ff

Roager s. 264
Rygbjerg s. 329
Rømø s. 104
Rørkjær s. 201
Råborghus s. 200
Seem s. 187 ff, 414 f
Sig s. 58, 417 ff
Skads s. 115 ff, 258
Skallebæk s. 415
Spangsbjerg s. 258
Starup s. 60 ff, 407
Stenderup s. 192, 195
Strandby s. 204, 208
Strellev s. 256, 264
Sædding s. 258, 324 ff
S. Farup s. 416
Sdr. Omme s. 264
Sølager s. 218
Sønderho s. 21, 176, 180, 207, 249, 258, 424 ff
Sønderskov s. 428
Thorstrup s. 39, 58 ff, 407, 417 ff
Tistrup s. 106, 239, 260
Tjæreborg s. 110, 258
Toftnæs s. 63
Trøllund s. 329
Tved s. 207
Tvile s. 407
Ud, Ansager sogn s. 330
Varde s. 16, 18, 21, 39, 46, 63, 65, 78 ff, 164 f, 170 ff, 200, 204, 209, 217 f, 221, 225, 257 f, 264 f, 350 f
Varming s. 410 ff
Vejen s. 62, 101, 240, 256, 261
V. Nykirke s. 16, 256
V. Vedsted s. 103 f
V. Nebel s. 258
Vesterp s. 198
Vilslev s. 249
Vittarp s. 218
Vorbasse s. 35, 228, 330
Vrøgum s. 51, 268
Ølgod s. 256, 260
Ølufvad s., 110
Øse s. 15 ff
Ø. Hygum s. 201
Ø. Vedsted s. 188
Ål s. 39 ff, 217, 225, 265 ff
Årre s. 14 ff, 170 ff, 206, 324 ff
Åstrup s. 58 ff, 123, 175, 192, 240

Emneregister

Adelshistorie: s. 94-99 (Skeel 17 årh.)
Administrationshistorie: s. 238 - 241 (Ribe amt, 19/20. årh.), 253 - 260 (Ribe amt, 20. årh.)
Anden verdenskrig: s. 3 - 13 (Nymindegab, flygtninge), 22 - 31 (Oksbøl flygtninge), 116 - 122 (Skads), 227 - 237 (Fitting, flygtninge), 311 - 315 (Oksbøl), 324 - 326 (Sædding), 354 - 369 (Blåvand)
Arkivvæsen: s. 136 - 156, 286 - 306, 441 - 462
Arkæologi: s. 417 - 421 (Thorstrup, middelalder)

Byhistorie: s. 200 - 215 (Esbjerg, 19. årh.), 334 - 341 (Esbjerg 20. årh.)

Erindringer: s. 14 - 21 (Årre, 19. årh.), 35 - 57 (Ål, 20. årh.), 103 - 108 (Mandø, 19. årh.), 170 - 184 (Årre, 19. årh.), 216 - 226, 311 - 323 (Ål, 20. årh.), 334 - 341 (Esbjerg, 20. årh.), 342 - 353 (Årre, 19. årh.).

Fagbevægelsen: s. 78 - 93 (Varde, 19./20- årh.)
Fiskeri: s. 370 - 381 (Esbjerg, 20. årh.)
Flygtninge: s. 3 - 13 (Nymindegab, 20. årh.), 22 - 31 (Oksbøl, 20. årh.), 227 - 237 (Fitting, 20. årh.), 311 - 315 (Oksbøl, 20. årh.)
Folkekultur: s. 190 - 199 (Føvling m.v., 19./20. årh.), 422 - 426 (Mandø/Fanø, 19. årh.)
Folketro: s. 58 - 67, 417 - 42 (hellig kilde)
Foreningsliv: s. 410 - 416 (Seem)

Historisk litteratur, Ribe amt: s. 125 - 130 (1989), 274 - 280 (1990), 429 - 435 (1991)
Håndværk: s. 109 - 114 (Tjæreborg, 20. årh.), 327 - 333 (Almstok, 18. årh.)

Kirkebygningen: s. 417 - 421 (kapel, Thorstrup)
Kirkehistorie: s. 265 - 270 (Ål, 18. årh.), 422 - 426 (Fanø, Fanø, 19. årh.)
Kommunikation: s. 100 - 102 (Esbjerg, 20. årh.)
Kunsthistorie: s. 242 - 249 (Jørgen Hansen, 20 årh.), 250 - 252 (Ribe amts våben, 20. årh.)

Landbrugshistorie: s. 37 - 57, 216 - 226, 311 - 322 (Ål, 20. årh.), 327 - 333 (Almstok, 18. årh.), 342 - 353 (Årre, 19. årh.)

Naturforhold: s. 382 - 391 (storke, Ribe)
Nekrologer: s. 271 (A. Chr. Andersen), 272 - 273 (John K. Kvist)

Retshistorie: s. 32 - 36 (Grene, 18. årh., brændevinsbrænding), 185 - 189 (Ribe, 18. årh., mordsag), 265 - 270 (Ål, 18. årh., provsteret)
Runer: s. 392 - 406 (Føvling)

Socialhistorie: s. 14 - 21, 181 - 184 (Årre, 19. årh.), 185 - 189 (Ribe, 18. årh.), 334 - 341 (Esbjerg, 20. årh.), 342 - 353 (Årre, 19. årh.), 370 - 381 (Esbjerg, 20. årh.), 407 - 409 (Fåborg, 19. årh.), 410 - 416 (Seem)
Sundhedsvæsen: s. 68 - 78 (Ribe, 20. årh.), 163 - 169 (Esbjerg, 19. årh.)

FRA RIBE AMT

BIND XXV

HISTORISK SAMFUND FOR RIBE AMT
1990 - 1992

Indhold

bind XXV

Andreasen, Andreas Vind: To rømningsmænd fra Værnemagten 324
Bertelsen, Emmy Kall og Wangel, Jørgen: Madammens Mandøminder 103
Borch, Sigurd: En 10 års drengs oplevelser af lugte og lyde i Esbjerg 1920 334
Christensen, Erik: Aal-degnen for provsteretten 265
Dragsbo, Peter: Esbjerg 2 år gammel – et forsøg på en rekonstruktion 200
Frandsen, Lene B.: Sig Kapelbanke 417
Friisberg, Claus: Metal i Varde 78
Futtrup, Anders M.: Begravelsesskikke i Ribe Amt 422
Hansen, Ella: Besættelsestidens hverdag i Skads 116
Ipsen, Leif G.: Flygtningekunst 22
Ipsen, Leif G.: Tirpitzstillingen – før og nu 354
Jensen, Carl Peder: De baltiske flygtninges tilværelse og barske oplevelser under 2. Verdenskrig 3
Jessen, Hans: Et æresskud og dets følger 32
Juhl, Mogens: Runegravstenen i Føvling gennem 350 år 392
Jørgensen, Inger Marie: »Den lille maler«, Jørgen Hansen, Esbjerg 242
Krins, Hubert: En Skeel i Tübingen 94
Kusk, Jens: Historie på lydbånd 100
Kusk, Jens: Af en landsbyhåndværkers optegnelser 109
Lauritsen, V. S.: Erindringsbilleder I 14
Lauritsen, V. S.: Erindringsbilleder II 170
Lauritsen, V. S.: Erindringsbilleder III 342
Mathiasen, Ejner og Ipsen, Leif G.: Flygtningelejren ved Fitting 227
Mulvad, Søren: Natmandens endeligt 185
Mulvad, Søren: Grandegilde 410

Nielsen, Ane Marie: Stine Fuglebjerg 407
Nyland, Nick: Epidemisygehuset på Bavnehøj – Esbjergs første sygehus 163
Ovnbøl, Anker: De første ti års børn på Aandsvageanstalten i Ribe 68
Petersen, Olga: Hip hurra, det er min fødselsdag 190
Rasmussen, Jørgen Dieckmann: Besættelsestiden i erindring 115
Simonsen, Johannes Bredmose: Min far – Niels Chr. Simonsen 370
Skov, Hans: Ribe – storkenes by 382
Strøm, Henning: Kommunalreformen i Ribe Amt, 1970 253
Sørensen, Frode: Før og efter 1940 – som jeg husker det 37
Sørensen, Frode: Udviklingen – såvidt jeg husker 216
Sørensen, Frode: Foranderligheder efter anden verdenskrig 311
Thomsen, Jens Sigurd: En landsbysmed 327
Vad, Finn Krageskov: Amtsrådet – 150 år og under heftig diskussion 238
Vad, Finn Krageskov: Ribe Amts våben 250
Østergaard, Knud Høgsbro, ved Pedersen, Olga: De hellige kilder 58

Nekrolog: A. Chr. Andersen 271
Nekrolog: John K. Kvist 272
H. K. Kristensen prisen 1990 123
H. K. Kristensen prisen 1992 427
Historisk litteratur om Ribe amt 1989 125
Historisk litteratur om Ribe amt 1990 274
Historisk litteratur om Ribe amt 1991 429
Foreningens virksomhed 1989-90 131
Foreningens virksomhed 1990-91 281
Foreningens virksomhed 1991-92 436
Beretning fra amtets lokalhistoriske arkiver 1989 136
Beretning fra amtets lokalhistoriske arkiver 1990 286
Beretning fra amtets lokalhistoriske arkiver 1991 442
Registre til bind XXV, 1990-92 464

Historisk Samfund for Ribe Amt
Stiftet 1903. Danmarks ældste amtshistoriske samfund.

Bestyrelsen

Formand:	Museumsinspektør Søren Manøe, Solvænget 107, 6870 Ølgod, tlf. 75 24 50 11 (Ølgod Museum),
Redaktør:	Cand.mag. Hans Jørgen L. Larsen, Faurskovvej 9, Lindknud, 6650 Brørup, tlf. 75 38 80 31.
Kasserer:	Lærer E. Busk Jensen, Gl. Præstevej 16, Ounbøl, 6800 Varde, tlf. 75 26 41 16.
	Amtskommunaldirektør C. H. Dons Christensen, Tornskadevænget 8, 6760 Ribe, tlf. 75 42 23 55.
	Pastor Agner Frandsen, Kirkevej 7, Askov, 6600 Vejen, tlf. 75 36 14 97.
	Købmand Johs. Godsk Hansen, Søndergade 50, 6650 Brørup, tlf. 75 38 11 14.
	Arkivar Jørgen Dieckman Rasmussen, Grønlandsparken 58 C, 6715 Esbjerg N, tlf. 75 15 56 30.
Suppleanter:	Skoleinspektør Sv. E. Tygesen, Stadionvej 4 A, 6623 Vorbasse, tlf. 75 33 31 39.
	Skoleinspektør J. Hedegård Rasmussen, Alsædtægten 12, 6740 Bramming, tlf. 75 17 93 30.

Redaktion:	Hans Jørgen L. Larsen, Faurskovvej 9, Lindknud, 6650 Brørup, tlf. 75 38 80 31.
	Agner Frandsen, Kirkevej 7, Askov, 6600 Vejen, tlf. 75 36 14 97.
	Jens Kusk, Jens Kuskvej 1, 6731 Tjæreborg, tlf. 75 17 51 03.
Ekspedition og kasse:	Ejvind Busk Jensen, Gl. Præstevej 16, Ounbøl, 6800 Varde, tlf. 75 26 41 16.
Gironummer:	6 04 31 94.
Kontingent:	100 kr.

Indhold

Frode Sørensen
Foranderligheder efter anden verdenskrig 311
Andreas Vind Andreasen
To rømningsmænd fra Værnemagten 324
Jens Sigurd Thomsen
En landsbysmed 327
Sigurd Borch
En 10 års drengs oplevelser af lugte og lyde i Esbjerg 1920 334
V. S. Lauritsen
Erindringsbilleder III 342
Leif G. Ipsen
Tirpitzstillingen – før og nu 354
J. Bredmose Simonsen
Min far – Niels Chr. Simonsen 370
Hans Skov
Ribe – storkenes by 382
Mogens Juhl
Runegravstenen i Føvling gennem 350 år 392
Ane Marie Nielsen
Stine Fuglebjerg 407
Søren Mulvad
Grandegilde 410
Lene B. Frandsen
Sig Kapelbanke 417
A. M. Futtrup
Begravelsesskikke i Ribe Amt 422

H. K. Kristensen-prisen 1992 427
Et udvalg af historisk litteratur om Ribe amt 429
Beretning for året 1991 436
Nye medlemmer 439
Regnskab for 1991 440

Fra lokalarkivernes arbejdsmark i Ribe Amt i 1991 442
Beretninger fra amtets lokalhistoriske arkiver 1991 446
Registre til Bind XXV 464